

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Komparace zastupitelstev působících na
území okresu Plzeň-město. Informovanost
občanů o jejich činnosti**

Jana Rybářová

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Politologie

Bakalářská práce

**Komparace zastupitelstev působících na
území okresu Plzeň-město. Informovanost
občanů o jejich činnosti**

Jana Rybářová

Vedoucí práce:

PhDr. Marek Ženíšek, PhD.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

Děkuji PhDr. Marku Ženíškovi, Ph.D. za odbornou pomoc, rady a čas, které mi během psaní bakalářské práce věnoval.

Obsah

Úvod.....	8
1. Územní samospráva v České republice	10
2. Statutární město	11
2.1 Zastupitelstvo města	11
2.1.1 Počet členů zastupitelstva města	11
2.1.2 Pravomoci zastupitelstva města	12
2.1.3 Zasedání zastupitelstva města	13
2.1.4 Informační povinnost zastupitelstva města	15
2.1.5 Výbory	16
2.1.6 Rada města	17
2.1.6.1 Pravomoci rady města.....	18
2.1.6.2 Komise	18
2.1.7 Primátor	18
2.1.7.1 Pravomoci primátora	19
2.1.7.2 Náměstci primátora	19
2.1.8 Odměna za výkon funkce člena zastupitelstva města	20
2.2 Zastupitelstvo městského obvodu.....	21
2.2.1 Počet členů zastupitelstva městského obvodu	21
2.2.2 Pravomoci zastupitelstva městského obvodu	22
2.2.3 Zasedání zastupitelstva městského obvodu	22
2.2.4 Informační povinnost zastupitelstva městského obvodu.....	23

2.2.5 Výbory	24
2.2.6 Rada městského obvodu	24
2.2.6.1 Komise	25
2.2.7 Starosta městského obvodu	25
2.2.7.1 Pravomoci starosty	25
2.2.7.2 Místostarosta městského obvodu	26
2.2.8 Odměna za výkon funkce člena zastupitelstva městského obvodu ...	26
2.3 Vztah statutárního města a městského obvodu	26
3. Kraj.....	27
3.1 Zastupitelstvo kraje	28
3.1.1 Počet členů zastupitelstva kraje	28
3.1.2 Pravomoci zastupitelstva kraje	29
3.1.3 Zasedání zastupitelstva kraje	29
3.1.4 Informační povinnost zastupitelstva kraje.....	31
3.1.5 Výbory	33
3.1.6 Rada kraje	34
3.1.6.1 Pravomoci rady kraje.....	34
3.1.6.2 Komise	35
3.1.7 Hejtman a náměstci hejtmana	35
3.1.7.1 Pravomoci hejtmana.....	36
3.1.8 Odměna za výkon funkce člena zastupitelstva kraje	36
4. Komparace.....	37

5. Zastupitelstvo města Plzně	40
6. Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3	41
7. Zastupitelstvo Plzeňského kraje	43
8. Výzkum – navštěvování zasedání zastupitelstev	46
8.1 Analýza dotazníků.....	47
8.1.1 Zastupitelstvo města Plzně.....	48
8.1.1.1 Výsledky šetření	49
8.1.2 Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3.....	53
8.1.2.1 Výsledky šetření	54
8.1.3 Zastupitelstvo Plzeňského kraje	57
8.1.3.1 Výsledky šetření	58
8.2 Sledování online přenosů zasedání zastupitelstev	62
Závěr.....	64
Seznam literatury a pramenů	69
Literatura.....	69
Prameny	69
Internetové prameny.....	69
Ostatní prameny	69
Resumé.....	71
Přílohy.....	72

Úvod

Význam samosprávních jednotek na území obcí a krajů je často podceňován, přestože se rozhodnutí zastupitelstev, kterým se bude tato práce věnovat, týkají každého z nás. Česká republika zná tři typy zastupitelstev a to krajské, obecní, respektive městské a obvodní, respektive zastupitelstvo městské části. V první části práce se věnujeme jejich obecnému popisu. Definujeme si jednotlivé typy zastupitelstev, jejich charakteristiky a pravomoci. Na závěr kapitoly provedeme jejich komparaci.

V druhé části si představíme zastupitelstva působící na území okresu Plzeň-město. Konkrétně se jedná o Zastupitelstvo Plzeňského kraje, Zastupitelstvo města Plzně a Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3. Plzeň je členěna do deseti městských obvodů, centrální obvod Plzeň 3 jsme zvolili mimo jiné proto, že se jedná o jeden z největších městských obvodů a slučuje pod sebe více městských částí. Zajímáme se o členské složení jednotlivých zastupitelstev, jejich fungování apod.

Ve třetí části si klademe za cíl zjistit, jaká je informovanost občanů města Plzně o činnosti výše zmíněných zastupitelstev. Naše hypotéza, se kterou do psaní práce vstupujeme, je, že se lidé o činnost těchto zastupitelstev příliš nezajímají a tak tato informovanost není dobrá. Během našeho bádání se pokusíme tuto hypotézu buďto dokázat, nebo ji vyvrátit. Budeme k tomu využívat dvou metod – navštěvování zasedání jednotlivých zastupitelstev po dobu osmi měsíců za účelem zjištění jejich navštěvovanosti občany a dotazníkového šetření mezi návštěvníky daných zastupitelstev. Časový rozsah výzkumu byl zvolen záměrně. Krajské a obvodní zastupitelstvo se schází jen několikrát do roka a bylo třeba každý typ navštívit alespoň třikrát, aby byla zajištěna relevance výzkumu. Počátek výzkumu byl situován na září 2012. V tento čas končí zastupitelům „zastupitelské prázdniny“ a začínají se opět pravidelně scházet, a tak nedojde k narušení výzkumu dvouměsíční přestávkou.

Co se zdrojů a literatury týče, v první a druhé části práce ke psaní využíváme primárně knižní zdroje, platnou legislativu ČR, která se věnuje samosprávě na úrovni krajů, měst a městských částí a internetové stránky jednotlivých orgánů samosprávy. Ve třetí, praktické části pak vycházíme především z vlastního popisu průběhu a výstupů šetření.

V první části práce tvoříme komparaci. V druhé části provádíme kompilaci a v poslední části práce pak sociologický výzkum.

Cílem našeho snažení je napsat kvalitní práci, která bude srozumitelná jak pro odbornou, tak pro laickou veřejnost. Věříme, že její přínos nespočívá pouze v tom, že popisuje problematiku, která ještě popsána nebyla, ale také v možnosti využitelnosti pro samotná zastupitelstva. Mohou ji totiž chápat jako výstupy své činnosti. Samozřejmostí je také inspirace pro další výzkum, který by mohl na toto téma navázat.

ČÁST 1

1. Územní samospráva v České republice

Česká republika se dle Ústavy České republiky člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky¹. Statutární města (*mezi která spadá i město Plzeň – pozn. aut.*) se dále mohou členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy². Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, které mají právo na samosprávu³.

Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány statutárního města jsou: rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městský obvod je samostatně spravován zastupitelstvem městského obvodu. Dalšími orgány městského obvodu jsou rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Orgánem statutárního města respektive městského obvodu je též komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti⁴. Kraj je samostatně spravován zastupitelstvem kraje; dalšími orgány kraje jsou rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad. Orgánem kraje je též zvláštní orgán kraje zřízený podle zákona⁵.

Obce, stejně jako kraje, jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem⁶.

¹ Čl. 99 Ústavy ČR

² § 4 odst. 1-2 zákona o obcích

³ Čl. 100 odst. 1 Ústavy ČR

⁴ § 5 odst. 2 a 3 zákona o obcích

⁵ § 1 odst. 3 zákona o krajích

⁶ Čl. 101 odst. 1-4 Ústavy ČR

Členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Funkční období zastupitelstva obce, kraje i městského obvodu je čtyřleté⁷.

Orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon⁸.

2. Statutární město

Statutárním městům umožňuje zákonná úprava členit se na městské obvody, respektive městské části s vlastními orgány samosprávy. Rozdíl mezi označením městský obvod a městská část je pouze formální, jedná se o jednu a tutéž organizační jednotku města. Statutární města si mohou dle potřeby vytvořit vlastní obecní zřízení a tím přiblížit správu věcí veřejných k občanovi, aniž by k tomu potřebovala zásahy a opatření státu. Vytváří si svůj systém decentralizace, neboli „přenesení moci z centra na nižší úrovně vládnutí“ (Netolický 2006a: 121-126).

2.1 Zastupitelstvo města

Zastupitelstvo města je vrcholným samosprávným orgánem města. Jeho legitimita je odvozena přímo od hlasů voličů. Ve velkých městech se stranický systém blíží tomu, který známe z parlamentních voleb (Netolický 2006a: 127). Činnost městského zastupitelstva, nebo též zastupitelstva města upravuje zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení) a to konkrétně v hlavě IV. – Orgány obce, a v případě statutárního města i Statut města.

2.1.1 Počet členů zastupitelstva města

Počet členů zastupitelstva města se stanovuje do 85 dní přede dnem konání voleb do zastupitelstva města a řídí se počtem obyvatel ve městě k 1.

⁷ Čl. 102 odst. 1-2 Ústavy ČR

⁸ Čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod

lednu roku, v němž se konají volby. Neurčí-li zastupitelstvo jinak, volí se počet členů zastupitelstva podle počtu členů v končícím volebním období⁹.

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů
Plzeň: 167 302 obyvatel¹⁰	47 členů¹¹

zdroj dat: zákon o obcích

Počet členů zastupitelstva, který se zvolí, je posléze vyvěšen na úřední desku magistrátu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. Kromě toho může být počet členů uveřejněn způsobem v místě obvyklým¹².

2.1.2 Pravomoci zastupitelstva města

Snad nejdůležitějším aktem samosprávy města a jejím základním pilířem je schvalování rozpočtu, respektive jeho naplnění. Můžeme totiž říci, že bez samostatného vytváření rozpočtu by město nebylo svobodné. Příjmy rozpočtu jsou tvořeny vícero zdroji, mezi nejdůležitější patří příjmy z vlastnictví obce a majetkových práv (např. z pronájmu bytů, které jsou v majetku obce), z hospodářské činnosti obce, z hospodářské činnosti právnických osob založených obcí, příjmy ze správní činnosti obce (poplatky vybírané úředníky za vykonané úřední úkony), výnosy z místních poplatků, daňové výnosy (podíl na dani z příjmů, na DPH, na dani z nemovitosti), dary, dotace od státu, kraje, státních fondů či EU. Návrh rozpočtu a návrh závěrečného účtu musí být

⁹ § 67 a § 68 odst. 3 a 4 zákona o obcích

¹⁰ Počet obyvatel v obcích okresu Plzeň-město k 1. 1. 2012, dostupné na: http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_plzenskeho_kraje_k_1_1_2012, 3. 11. 2012.

¹¹ Zastupitelé města Plzně, dostupné na: <http://www.plzen.eu/o-meste/predstavitele-mesta/zastupitele/zastupitele-mesta-plzne.aspx>, 3. 11. 2012.

¹² § 68 odst. 2 zákona o obcích

zveřejněny minimálně 15 dní před jeho projednáním v zastupitelstvu. Veřejnost má právo se k nim vyjádřit (Netolický 2006a: 135-137).

Kromě schvalování rozpočtu připadá do pravomocí obce ještě několik dalších záležitostí. Za nejdůležitější považujeme schvalování závěrečného účtu a účetní uzávěrky města, volení nebo odvolávání z funkce primátora, náměstků a dalších členů rady, zřizování peněžních fondů města, zřizování a rušení výborů, vydávání obecně závazných vyhlášek města, rozhodování o vyhlášení místního referenda, zřizování nebo rušení příspěvkových organizací a organizačních složek města, rozhodování o založení nebo rušení právnických osob, poskytování dotací, darů a grantů z obecných prostředků, navrhování změn katastrálních území uvnitř města, schvalování dohody o změně hranic města a o slučování měst, stanovování výše odměn neuvolněným členům zastupitelstva města, zřizování a rušení městské policie¹³. Zastupitelstvo města může také rozhodnout o zrušení usnesení rady města, jsou-li mu předložena k rozhodnutí¹⁴.

2.1.3 Zasedání zastupitelstva statutárního města

Zastupitelstvo města je usnášeníschopné, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Jestliže při zahájení jednání či v jeho průběhu není přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva, ukončí předsedající zasedání zastupitelstva a do 15 dnů se koná náhradní¹⁵. K platnému usnesení zastupitelstva města, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva¹⁶.

Zastupitelstvo města se schází dle potřeby, minimálně však jednou za čtvrt roku. Svolává jej a řídí zpravidla primátor. Primátor je povinen svolat jednání zastupitelstva, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva, případně hejtman kraje. Zasedání se pak koná nejpozději do 21 dnů ode dne, kdy byla žádost doručena magistrátu. Pokud jej primátor nesvolá, učiní tak 1.

¹³ § 84 odst. 1 a 2 a § 85 zákona o obcích

¹⁴ § 84 odst. 4 a 5 zákona o obcích

¹⁵ § 92 odst. 3 zákona o obcích

¹⁶ § 87 zákona o obcích

náměstek případně jiný člen zastupitelstva města¹⁷. Nesejde-li se zastupitelstvo města po dobu delší než 6 měsíců tak, aby bylo usnášeníschopné, Ministerstvo vnitra ČR jej rozpustí¹⁸. Klesne-li počet zastupitelů města o více než polovinu a nemůže být doplněno z náhradníků, oznámí magistrát neprodleně tuto skutečnost krajskému úřadu. V takovém případě zastupitelstvo nemůže rozhodovat o žádných záležitostech s výjimkou přijímání rozpočtových opatření a stanovení pravidel rozpočtového provizoria¹⁹.

Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva svolává dosavadní primátor po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování, případně do 15 dnů od vyřízení posledního návrhu pokud žádnému z nich nebylo vyhověno. Ustavujícímu zastupitelstvu předsedá zpravidla dosavadní primátor, případně nejstarší člen zastupitelstva města do doby, než je zvolen nový primátor nebo 1. náměstek. Na ustavujícím zasedání se volí primátor, náměstci a další členové rady města. Pokud se zastupitelstvo nesejde podle výše stanovených podmínek, svolá jej Ministerstvo vnitra²⁰.

Zastupitelstvo města vydává jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva²¹.

Právo podávat návrhy k projednání na připravovaném zasedání zastupitelstva mají jeho členové, rada města a výbory. O zařazení návrhu v průběhu jednání rozhodne zastupitelstvo²².

Program zasedání zastupitelstva navrhuje rada. Do programu každého řádného zasedání zastupitelstva musí být zařazeny zprávy o činnosti rady a primátora od posledního zasedání zastupitelstva včetně informace o vyřízení interpelací podaných na předešlém zasedání zastupitelstva a bod Různé²³.

¹⁷ § 92 odst. 1 a 2 zákona o obcích

¹⁸ § 89 odst. 1 zákona o obcích

¹⁹ § 90 zákona o obcích

²⁰ § 91 odst. 1 a 2 zákona o obcích

²¹ § 96 zákona o obcích; Jednací řád Zastupitelstva města Plzně je dostupný na adrese: http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta-plzne/chap_130/zastupitelstvo-mesta-plzne.aspx.

²² § 94 odst. 1 a 2 zákona o obcích

²³ čl. 7 odst. 1 Jednacího řádu zastupitelstva města Plzně

2.1.4 Informační povinnost zastupitelstva města

Zasedání zastupitelstva města je veřejné. Magistrát informuje o navrženém programu jednání, místě a čase konání alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva²⁴. Provádí tak vyvěšením na fyzické a elektronické úřední desce magistrátu a identických úředních deskách jednotlivých městských obvodů, eventuálně prostřednictvím sdělovacích prostředků, popřípadě zveřejněním na oficiálních internetových stránkách města²⁵. Ve výjimečných případech, např. při krizovém stavu, je možné informovat o místě, času a programu jednání minimálně 2 dny před zasedáním zastupitelstva. Pokud se zastupitelstvo sejde v době kratší než 7 dní po oznámení, může projednávat pouze ty záležitosti, které se týkají přímo krizového stavu²⁶.

O průběhu zasedání zastupitelstva města se pořizuje zápis, který podepisují primátor a určení ověřovatelé. Schválený zápis dosvědčuje průběh zasedání zastupitelstva. Jeho nedílnou součástí je vlastnoručně podepsaná prezenční listina přítomných, souhrn přijatých usnesení, návrhy, dotazy, diskusní vystoupení podaná při zasedání zastupitelstva písemně a protokol s výsledky hlasování o jednotlivých bodech. Zápis je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání a musí být uložen na magistrátu k nahlédnutí pro občany města²⁷.

Právní předpisy města²⁸ musí být vyhlášeny, což je také podmínkou jejich platnosti. Vyhlášení se provede tak, že se právní předpis města vyvěsí na úřední desce magistrátu po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení právního předpisu města je první den jeho vyvěšení na úřední desce. Účinnosti pak právní předpis nabývá patnáctým dnem po jeho vyhlášení. Právní předpisy města a jejich evidence musí být přístupny každému u magistrátu města, které je vydalo²⁹.

²⁴ § 93 odst. 1 zákona o obcích

²⁵ čl. 5 odst. 6 Jednacího řádu zastupitelstva města Plzně

²⁶ § 93 odst. 2 zákona o obcích

²⁷ § 95 odst. 1 a 2 zákona o obcích a čl. 15 odst. 2 a 4 Jednacího řádu Zastupitelstva města Plzně

²⁸ obecně závazné vyhlášky (vydává zastupitelstvo) a nařízení (vydává rada)

²⁹ § 12 odst. 1-5 zákona o obcích

Občané města, kteří dosáhli věku 18 let, mají právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva svá stanoviska k projednávaným věcem, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu města a k závěrečnému účtu města za uplynulý kalendářní rok, nahlížet do rozpočtu města a do závěrečného účtu města za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva města, usnesení rady města, výborů zastupitelstev města a komisí rady města a pořizovat z nich výpisy, požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou města nebo zastupitelstvem města, je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce³⁰, a podávat orgánům města návrhy, připomínky a podněty³¹.

2.1.5 Výbory

Zastupitelstvo města zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy pak výbor předkládá zastupitelstvu. Zastupitelstvo vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor³².

Finanční a kontrolní výbory jsou zpravidla tříčlenné. Jejich členy nemohou být primátor, náměstci, tajemník magistrátu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na magistrátu³³. Finanční výbor kontroluje hospodaření města s majetkem a finančními prostředky města. Kontrolní výbor se pak zabývá kontrolou plnění usnesení zastupitelstva a rady města, dodržování právních předpisů ostatními výbory a magistrátem na úseku samostatné působnosti. O provedené kontrole pořizují výbory zápis, který posléze předkládají zastupitelstvu města³⁴.

Členy výboru volí zastupitelstvo přednostně z řad občanů a jejich počet je vždy lichý. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva³⁵. Výbor se schází dle potřeby. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina členů všech členů výboru. Usnesení se vyhotovuje

³⁰ V Plzni tedy minimálně 837 občanů

³¹ § 16 odst. 2 zákona o obcích

³² § 117 odst. 1-3 zákona o obcích

³³ § 119 odst. 1 zákona o obcích

³⁴ § 119 odst. 1-5 zákona o obcích

³⁵ čl. 9 odst. 3 Statutu města Plzně

písemně a podepisuje jej předseda výboru. Výbor plní úkoly, kterými jej zastupitelstvo pověří. Ze své činnosti je výbor odpovědný zastupitelstvu³⁶.

2.1.6 Rada města

Rada města je výkonným orgánem města v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti je odpovědná zastupitelstvu. Radu města tvoří primátor, náměstci a další členové rady. Počet členů rady je vždy lichý a činí nejméně 5 a nejvíce 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva města³⁷. Pokud klesne počet členů rady pod 5 a na nejbližším zasedání zastupitelstva není doplněn z řad zastupitelstva, vykonává její pravomoci zastupitelstvo, případně je svěří do správy primátorovi³⁸.

Rada města se schází dle potřeby a její jednání jsou neveřejná s výjimkou jí přizvaných členů zastupitelstva či jiných osob. Rada města je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech členů rady. K platnému usnesení je pak potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů³⁹.

Rada města pořizuje ze své schůze zápis, který podepisuje primátor spolu s náměstkem nebo jiným radním. V zápise je vždy uveden počet přítomných členů rady, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis ze schůze musí být pořizen do 7 dnů od jejího konání. Zápis musí být uložen na magistrátu k nahlédnutí členům zastupitelstva města⁴⁰.

Rada města vydává jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání rady⁴¹.

Rada města vykonává své pravomoci i po skončení funkčního období zastupitelstva města až do zvolení nové rady⁴².

³⁶ § 118 odst. 1-3 zákona o obcích

³⁷ § 99 odst. 1 a 3 zákona o obcích

³⁸ § 100 odst. 1 a 2 zákona o obcích

³⁹ § 101 odst. 1 a 2 zákona o obcích

⁴⁰ § 101 odst. 3 zákona o obcích

⁴¹ § 101 odst. 4 zákona o obcích

2.1.6.1 Pravomoci rady města

Rada města rozhoduje ve všech záležitostech v samostatné působnosti, nejsou-li zákonem či právním předpisem města vyhrazeny jinému orgánu, anebo nevyhradilo-li si je k rozhodnutí zastupitelstvo⁴³. Radě města je vyhrazeno zabezpečovat hospodaření města podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem, plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem, s výjimkou městské policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu, vydávat nařízení města, stanovit rozdělení pravomocí na magistrátu, zřizovat a rušit odbory a oddělení magistrátu, na návrh tajemníka magistrátu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů magistrátu, zřizovat a rušit podle potřeby komise rady města, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy, kontrolovat plnění úkolů magistrátem a komisemi v oblasti samostatné působnosti města, stanovit celkový počet zaměstnanců města na magistrátu a v organizačních složkách města, stanovovat pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností, schvalovat organizační řád magistrátu, schvalovat účetní závěrku městem zřízené příspěvkové organizace a další⁴⁴.

2.1.6.2 Komise

Rada města zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány komise. Komise jsou ze své činnosti odpovědny radě, které také předávají svá stanoviska a náměty. Předseda komise musí prokázat zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti⁴⁵. Členy komise jmenuje rada města též především z řad občanů⁴⁶.

2.1.7 Primátor

Primátor je volen z řad zastupitelstva města. Za výkon své funkce je odpovědný zastupitelstvu. Primátor svolává a zpravidla řídí zasedání

⁴² § 102 odst. 1 zákona o obcích

⁴³ čl. 5 odst. 3 Statutu města Plzně

⁴⁴ § 102 odst. 2 zákona o obcích

⁴⁵ § 122 odst. 1 a 3-5 zákona o obcích

⁴⁶ čl. 10 Statutu města Plzně

zastupitelstva a rady města, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva a zápis z jednání rady⁴⁷.

2.1.7.1 Pravomoci primátora

Primátor města zpravidla jmenuje a odvolává tajemníka magistrátu se souhlasem ředitele krajského úřadu a stanoví mu plat podle zvláštních předpisů; zřizuje zvláštní orgány města (např. bezpečnostní radu, krizový štáb či povodňovou komisi), jmenuje a odvolává jejich členy a rozhoduje o podjatosti jejich členů ve správním řízení; řídí městskou policii, pokud zastupitelstvo města nepověří řízením městské policie jiného člena zastupitelstva města, a může požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku; odpovídá za informování občanů o činnosti města a jeho orgánů; může pozastavit výkon usnesení rady města a předložit je k rozhodnutí zastupitelstvu města, má-li za to, že je nesprávné; organizuje porady se starosty městských obvodů a má právo účastnit se s hlasem poradním jednání všech ostatních orgánů města, jichž není zvoleným členem, včetně všech orgánů městských obvodů; plní úkoly podle zvláštních předpisů k připravenosti města na řešení krizových situací a slaďuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné situace; plní úkoly při zabezpečování voleb podle zvláštních zákonů⁴⁸.

2.1.7.2 Náměstci primátora

Zastupitelstvo volí zpravidla více náměstků primátora, kteří jsou pro výkon své funkce dlouhodobě uvolněni a slaďují činnost ostatních orgánů a organizačních složek města, příspěvkových organizací a právnických osob městem založených či zřízených⁴⁹. Podrobnou dělbu působnosti náměstků stanoví zastupitelstvo svým usnesením. Primátor má právo vyhradit si k vlastnímu rozhodnutí kteroukoli otázku z jejich působnosti⁵⁰.

⁴⁷ § 103 odst. 2 a 5 zákona o obcích

⁴⁸ čl. 6 odst. 2 Statutu města Plzně

⁴⁹ čl. 7 odst. 1 Statutu města Plzně

⁵⁰ čl. 7 odst. 2 Statutu města Plzně

Náměstci zastupují primátora v případě jeho nepřítomnosti a to v pořadí, které určí zastupitelstvo města na návrh primátora⁵¹.

Náměstci primátora mají právo účastnit se s hlasem poradním zasedání zastupitelstva města a zastupitelstev městských obvodů, jakožto i jednání všech výborů zastupitelstva města a komisí rady města, nejsou-li jejich členy⁵².

2.1.8 Odměna za výkon funkce člena zastupitelstva města

Uvolněným členům zastupitelstva (tzn. členům zastupitelstva, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni, a členům zastupitelstva, kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva⁵³) náleží za výkon funkce měsíční odměna ve výši uvedené v příloze č. 1⁵⁴.

Neuvolněným členům zastupitelstva (tzn. ostatním členům zastupitelstva, kteří nejsou uvedeni v předchozím odstavci⁵⁵) může být poskytnuta měsíční odměna až do výše stanovené v příloze č. 1⁵⁶. Je-li neuvolněný člen zastupitelstva v pracovním poměru, poskytne mu zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy. Rozsah doby potřebné k výkonu funkce v konkrétním případě určí město. Náhradu mzdy, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, uhradí město jeho zaměstnavateli. Neuvolněným členům zastupitelstva, kteří nejsou v pracovním poměru, poskytne město ze svých rozpočtových prostředků náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem jejich funkce paušální částkou, jejíž výši stanoví zastupitelstvo vždy na příslušný kalendářní rok⁵⁷.

⁵¹ čl. 7 odst. 3 Statutu města Plzně

⁵² čl. 7 odst. 5 Statutu města Plzně

⁵³ § 71 odst. 1 zákona o obcích

⁵⁴ § 1 odst. 1 nařízení vlády č. 375/2010

⁵⁵ § 71 odst. 4 zákona o obcích

⁵⁶ § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 375/2010

⁵⁷ § 71 odst. 4 zákona o obcích

Odměna se uvolněnému členu zastupitelstva poskytuje ode dne, kdy byl zvolen nebo jmenován do funkce, za kterou mu odměna náleží. Neuvolněnému členu zastupitelstva se odměna poskytuje ode dne, který stanoví zastupitelstvo. V případě souběhu funkcí náleží uvolněnému členu zastupitelstva měsíční odměna podle funkce, za kterou se poskytuje nejvyšší odměna. V případě neuvolněného člena zastupitelstva lze poskytnout odměnu až do výše souhrnu odměn za jednotlivé funkce⁵⁸.

2.2 Zastupitelstvo městského obvodu

Činnost zastupitelstva městského obvodu upravuje zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení) a to konkrétně v hlavě IV. – Orgány obce. Členění statutárního města na obvody a rozložení pravomocí mezi město a městské obvody stanoví statutární město Statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce.

Městský obvod funguje na základě stejného zákona jako město, jeho podoba je tedy v mnohém totožná s podobou města. Zastupitelstva obou orgánů jsou navíc volena ve stejný den a na stejné funkční období. Kombinace mandátu zastupitele města a zastupitele městského obvodu je možná a dokonce i poměrně běžná záležitost (Netolický 2006b: 172).

Městský obvod je organizační jednotkou města a správním obvodem pro výkon přenesené působnosti⁵⁹.

2.2.1 Počet členů zastupitelstva městského obvodu

Počet členů zastupitelstva městského obvodu se řídí počtem obyvatel v městském obvodě k 1. lednu roku, v němž se konají volby. Neurčí-li zastupitelstvo jinak, volí se zpravidla počet členů zastupitelstva podle počtu členů v končícím volebním období⁶⁰.

⁵⁸ § 77 odst. 1-3 zákona o obcích

⁵⁹ čl. 3 odst. 3 Statutu města Plzně

⁶⁰ § 67 a § 68 odst. 3 a 4 zákona o obcích

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů
Městský obvod Plzeň 3: 50 312⁶¹	33 členů⁶²

zdroj dat: zákon o obcích

Počet členů zastupitelstva, který se zvolí, je posléze vyvěšen na úřední desku daného úřadu městského obvodu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. Kromě toho může být počet členů uveřejněn způsobem v místě obvyklým⁶³.

2.2.2 Právomoci zastupitelstva městského obvodu

Zastupitelstvo městského obvodu především volí starostu, místostarosty a další členy rady obvodu, zřizuje výbory, schvaluje rozpočet obvodu a jeho závěrečný účet, vyjadřuje se k návrhu rozpočtu města a jeho závěrečnému účtu, zřizuje peněžní fondy obvodu, stanoví výši odměn neuvolněných členů zastupitelstva obvodu a výši náhrady ušlého výdělku členů zastupitelstva, kteří nejsou v pracovním či obdobném poměru, rozhoduje o majetkových záležitostech města a o právních úkonech při nakládání s majetkem města včetně jeho zatěžování v rozsahu daném Statutem města, vyjadřuje se k návrhům územního a regulačního plánu, Statutu města a právním předpisům města týkající se daní z nemovitostí a zavedení místních poplatků⁶⁴.

2.2.3 Zasedání zastupitelstva městského obvodu

Zastupitelstvo městského obvodu se schází dle potřeby, nejpozději však jednou za čtvrt roku. Svolává jej a zpravidla řídí starosta. Starosta je povinen

⁶¹ Městský obvod Plzeň 3, dostupné na: <http://umo3.plzen.eu/>, 3. 11. 2012.

⁶² Zastupitelstvo městského obvodu, dostupné na: <http://umo3.plzen.eu/predstavitele-a-organy-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu.aspx>, 3. 11. 2012.

⁶³ § 68 odst. 2 zákona o obcích

⁶⁴ čl. 4 odst. 3 Statutu města Plzně

svolat jednání zastupitelstva, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva, případně primátor. Zasedání se pak koná nejpozději do 21 dnů ode dne, kdy byla žádost doručena úřadu městského obvodu. Pokud jej starosta nesvolá, učiní tak místostarosta případně jiný člen zastupitelstva městského obvodu⁶⁵.

Charakteristika zasedání obvodního zastupitelstva je totožná se zasedáním městského zastupitelstva a je zmíněna v předchozí kapitole. V této části se již tedy jejímu popisu věnovat nebudeme.

2.2.4 Informační povinnost zastupitelstva městského obvodu

Zasedání zastupitelstva městského obvodu je veřejné. Úřad městského obvodu informuje o navrženém programu jednání, místě a čase konání alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva⁶⁶. Ve výjimečných případech, např. při krizovém stavu, informuje o místě, času a programu jednání nejméně 2 dny před zasedáním zastupitelstva. Informace, které se netýkají krizového stavu, smí být na jednání zastupitelstva projednávána pouze v případě, byla-li informace o svolání zastupitelstva uveřejněna do 7 dnů před jeho zasedáním⁶⁷.

O průběhu zasedání zastupitelstva městského obvodu se pořizuje zápis, který podepisuje starosta, místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise je vždy uveden počet přítomných členů zastupitelstva, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis je nutno pořádit do 10 dnů po skončení zasedání a musí být uložen na úřadě městského obvodu k nahlédnutí pro občany města⁶⁸.

Městský obvod informuje občany o jednání orgánů městského obvodu na zasedání zastupitelstva a dále způsobem v místě obvyklým⁶⁹. Občan města má naprosto totožná práva jak vůči městu (uvedeno v kapitole 2.1.4 Informační povinnost zastupitelstva města), tak i vůči zastupitelstvu městského obvodu.

⁶⁵ § 92 odst. 1 a 2 zákona o obcích

⁶⁶ § 93 odst. 1 zákona o obcích

⁶⁷ § 93 odst. 2 zákona o obcích

⁶⁸ § 95 odst. 1 a 2 zákona o obcích

⁶⁹ § 97 zákona o obcích

2.2.5 Výbory

Zastupitelstvo městského obvodu zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy pak výbory předkládají zastupitelstvu. Ze své činnosti je výbor odpovědný zastupitelstvu. Plní úkoly, které mu zastupitelstvo ukládá. Schází se dle potřeby. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje jej předseda výboru⁷⁰.

Počet členů výboru je vždy lichý. Předsedou každého výboru je vždy člen zastupitelstva (*výjimku tvoří předsedu osadního výboru⁷¹ – pozn. aut.*). Členy výboru volí zastupitelstvo přednostně z řad občanů⁷².

Zastupitelstvo vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor, jejichž náplň je totožná jako v případě výborů zastupitelstva města⁷³. Zastupitelstvu městského obvodu je navíc oproti zastupitelstvu města vyhrazeno zřizovat také osadní výbor⁷⁴. Osadní výbor má minimálně 3 členy, kteří pochází z řad občanů té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen. Předsedu osadního výboru zvolí zastupitelstvo obvodu z řad členů osadního výboru⁷⁵. Osadní výbor předjednává a vyjadřuje se ke všem návrhům a podnětům, které jsou směřovány k radě nebo zastupitelstvu (Netolický 2006b: 173). Dále osadní výbor předkládá zastupitelstvu obvodu, radě obvodu a výborům návrhy týkající se rozvoje a rozpočtu obvodu a vyjadřuje se k připomínkám a podnětům předkládaných občany obvodu orgánům obvodu⁷⁶.

2.2.6 Rada městského obvodu

Rada městského obvodu je výkonným orgánem městského obvodu. Obvodní rada nerozhoduje ve věcech státní správy (Netolický 2006b: 173). Ze své činnosti je rada odpovědná zastupitelstvu. Tvoří ji starosta, místostarosta a

⁷⁰ § 118 odst. 1-3 zákona o obcích

⁷¹ § 117 odst. 4 zákona o obcích

⁷² čl. 9 odst. 3 Statutu města Plzně

⁷³ § 117 odst. 1-3 zákona o obcích

⁷⁴ čl. 9 odst. 1 Statutu města Plzně

⁷⁵ § 120 odst. 1-3 zákona o obcích

⁷⁶ § 121 odst. 1 zákona o obcích

další členové rady. Počet členů rady je vždy lichý a činí nejméně 5 a nejvíce 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva městského obvodu⁷⁷.

Další charakteristiky a pravomoci rady městského obvodu zůstávají podobné jako v případě rady města, proto je v této části práce již zmiňovat nebudeme.

2.2.6.1 Komise

Rada městského obvodu zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány komise. Komise jsou ze své činnosti odpovědny radě. Svá stanoviska a náměty předávají komise radě. Předseda komise musí prokázat zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti⁷⁸. Členy komise jmenuje Rada městského obvodu především z řad občanů⁷⁹.

2.2.7 Starosta městského obvodu

Starosta je volen z řad zastupitelstva městského obvodu. Z výkonu své funkce je odpovědný zastupitelstvu. Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva městského obvodu a rady městského obvodu, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva a zápis z jednání rady⁸⁰.

2.2.7.1 Pravomoci starosty

Starosta městského obvodu má při výkonu své funkce vyhrazeny určité pravomoci. Zastupuje město navenek, svěří-li mu tuto pravomoc Statut města nebo nevyhradí-li si toto zastupování města primátor⁸¹. Mimo reprezentační úlohu také starosta jmenuje a odvolává tajemníka úřadu městského obvodu s předchozím souhlasem tajemníka magistrátu, se souhlasem primátora může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi rady obvodu výkon přenesené působnosti ve věcech svěřených obvodu Statutem nebo jiným právním předpisem města nebo příslušejících obvodu podle zvláštního zákona,

⁷⁷ § 99 odst. 1 a 3 zákona o obcích

⁷⁸ § 122 odst. 1 a 3-5 zákona o obcích

⁷⁹ čl. 10 Statutu města Plzně

⁸⁰ § 103 odst. 2 a 5 zákona o obcích

⁸¹ čl. 8 odst. 1-2 Statutu města Plzně

ukládá úkoly obvodní služebně městské policie a může po Policii ČR požadovat spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti orgánů města s obvodní působností a další⁸².

2.2.7.2 Místostarosta městského obvodu

Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti, nemoci nebo dovolené. Zastupitelstvo obvodu může v případě potřeby zvolit i více místostarostů. Jsou-li místostarostové pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni, stanoví zastupitelstvo obvodu jejich působnost bez újmy práva starosty vyhradit si rozhodnutí i ve věcech stanovených do působnosti místostarosty⁸³.

Starosta i místostarosta mají právo účastnit se s hlasem poradním jednání všech orgánů obvodu, nejsou-li jejich zvolenými členy. Starosta a při jeho zastupování i místostarosta má právo účastnit se s hlasem poradním jednání zastupitelstva i rady města a jednání zastupitelstev a rad jiných městských obvodů⁸⁴.

2.2.8 Odměna za výkon funkce člena zastupitelstva městského obvodu

Odměna za výkon funkce člena zastupitelstva městského obvodu vychází z totožné vyhlášky jako odměna za výkon funkce člena zastupitelstva města. Princip je popsán výše a hodnota měsíční odměny je stejně jako v předchozím případě uvedena v příloze č. 1.

2.3 Vztah statutárního města a městského obvodu

Usnesení zastupitelstva města a rady města v záležitostech, které nebyly zákonem nebo Statutem svěřeny městskému obvodu, jsou pro orgány městských obvodů závazné⁸⁵. Orgány města a orgány městských obvodů

⁸² čl. 8 odst. 3 Statutu města Plzně

⁸³ čl. 8 odst. 4 Statutu města Plzně

⁸⁴ čl. 8 odst. 5 Statutu města Plzně

⁸⁵ § 135 zákona o obcích

(i orgány městských obvodů mezi sebou) se navzájem informují v dostatečném předstihu o věcech, které se jich bezprostředně týkají⁸⁶.

Městské obvody jednají za statutární město v záležitostech jim svěřených zákonem a v mezích zákona Statutem. Městské obvody nemohou vydávat obecně závazné vyhlášky nebo nařízení⁸⁷.

Městský obvod ve statutárním městě lze zřídit nebo zrušit na základě rozhodnutí zastupitelstva města, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci na území, na němž se navrhuje zřízení městského obvodu. Pokud byl tento návrh podán, lze zřídit městský obvod pouze za předpokladu, vysloví-li se místní referendum souhlasně. Za stejných podmínek je pak také možno obvody slučovat⁸⁸.

Zastupitelstvo města má pravomoc rozpustit zastupitelstvo městského obvodu v případě, že se nesejde po dobu delší než 6 měsíců tak, aby bylo usnášeníschopné, případně nebude-li postupovat v souladu s rozhodnutím soudu o povinnosti vyhlásit místní referendum⁸⁹.

Monopol na zakládání, zřizování i rušení příspěvkových organizací a jiných právnických osob města je vyhrazeno orgánům s celoměstskou působností, čili ne městským obvodům, stejně jako rozhodování o vstupu města do již existujících právnických osob založených jinými osobami⁹⁰.

3. Kraj

Kraje, jakožto vyšší územní samosprávné celky, jsou zmiňovány již v Ústavě, která nabyla účinnosti k 1. lednu roku 1993. K reálnému zřízení krajů však došlo až o 7 let později. Nejprve byl přijat ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o

⁸⁶ čl. 15 odst. 4 Statutu města Plzně

⁸⁷ § 134 odst. 1-2 zákona o obcích

⁸⁸ § 20 odst. 1 a 3 zákona o obcích

⁸⁹ § 137 odst. 2 zákona o obcích

⁹⁰ čl. 32 Statutu města Plzně

vytvoření vyšších územních samosprávných celků, který ustavuje 14 krajů. Účinnosti tento zákon nabyl až o 4 roky později, konkrétně 1. ledna 2000 (Čermák 2006: 196).

Vznik krajů má za cíl prohloubit míru decentralizace státní moci České republiky a tak došlo k přenesení působnosti některých orgánů na orgány kraje. Vzniká tak dvojitá působnost krajů – přenesená (kraj zde působí jako vykonavatel státní správy) a samostatná (kraj působí jako samostatný orgán) (Čermák 2006: 196).

Nejvýraznější pravomocí, kterou kraj má, je možnost zákonodárné iniciativy vůči Poslanecké sněmovně. Stejně jako statutární město má i kraj možnost vydávat vlastní podzákonné normy – obecně závazné vyhlášky (zastupitelstvo) a nařízení kraje (rada) (Čermák 2006: 199). Více se tématu pravomocí kraje budeme věnovat v kapitolách 3.1.2 Pravomoci zastupitelstva kraje a 3.1.6.1 Pravomoci rady kraje.

3.1 Zastupitelstvo kraje

Činnost krajského zastupitelstva, nebo též zastupitelstva kraje upravuje zákon č. 129/2000 Sb., zákon o krajích (krajské zřízení) a to konkrétně v hlavě IV. – Orgány kraje.

3.1.1 Počet členů zastupitelstva kraje

Počet členů zastupitelstva kraje se řídí počtem obyvatel kraje k 1. lednu roku, v němž se konají volby. Počet členů zastupitelstva, který má být zvolen, uveřejní krajský úřad nejpozději do 2 dnů od jeho stanovení na úřední desce a dále ve Věstníku⁹¹.

⁹¹ § 31 odst. 1-3 zákona o krajích

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 600 000 obyvatel	45 členů
nad 600 000 do 900 000 obyvatel	55 členů
nad 900 000 obyvatel	65 členů
Plzeňský kraj: 571 709⁹²	45 členů

zdroj dat: zákon o krajích

3.1.2 Pravomoci zastupitelstva kraje

Kromě možnosti předkládat Poslanecké sněmovně návrhy zákonů, má zastupitelstvo kraje další pravomoci. Rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti kraje. Mimoto může předkládat návrhy Ústavnímu soudu na zrušení právních předpisů, má-li za to, že jsou v rozporu se zákonem. Podobně jako městské zastupitelstvo může vydávat obecně závazné vyhlášky, utvářet výbory zastupitelstva, volit vrcholné představitele kraje (tzn. hejtmana, náměstký a zbytek rady kraje) či schvalovat rozpočet kraje. Dalšími neopomenutelnými pravomocemi jsou schvalování koncepce rozvoje cestovního ruchu na území kraje, zřizování příspěvkových organizací a organizačních složek kraje, rozhodování o vyhlášení krajského referenda a další⁹³. Zastupitelstvo kraje dále rozhoduje o zrušení usnesení rady kraje, jsou-li mu předložena k rozhodnutí⁹⁴. V otázce majetkoprávních úkonů je třeba zdůraznit pravomoc zřizování peněžních fondů kraje, poskytování dotací obcím z rozpočtu kraje, poskytování dotací, darů a grantů právnickým a fyzickým osobám působícím na území kraje⁹⁵.

3.1.3 Zasedání zastupitelstva kraje

Zastupitelstvo kraje je usnášeníschopné, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Jestliže při zahájení jednání či v jeho průběhu není přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva, ukončí předsedající

⁹² Počet obyvatel v oblastech, krajích a okresech České republiky k 1. 1. 2012, dostupné na: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/00002BD91C/\\$File/13011201.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/00002BD91C/$File/13011201.pdf), 3. 11. 2012.

⁹³ § 35 odst. 1-2 zákona o krajích

⁹⁴ § 35 odst. 3 zákona o krajích

⁹⁵ § 36 zákona o krajích

zasedání zastupitelstva a do 15 dnů se koná náhradní zasedání⁹⁶. K platnému usnesení, rozhodnutí nebo volbě zastupitelstva je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva⁹⁷.

Zastupitelstvo kraje se schází dle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce. Zasedání zastupitelstva písemně svolává a řídí zpravidla hejtman⁹⁸. Požádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva, hejtman je povinen svolat zasedání zastupitelstva tak, aby se uskutečnilo nejpozději do 21 dnů ode dne doručení žádosti krajskému úřadu⁹⁹. Nesejde-li se zastupitelstvo obce po dobu delší než 6 měsíců tak, aby bylo usnášeníschopné, nebo nezvolí-li hejtmana do 6 měsíců ode dne, kdy byl z funkce odvolán nebo se jí vzdal, nebo do 6 měsíců od ustavujícího zasedání, Ministerstvo vnitra ČR jej rozpustí a ministr vnitra vyhlásí nové volby¹⁰⁰. Klesne-li počet zastupitelů kraje o více než polovinu a nejsou-li náhradníci, do doby, než bude zvoleno zastupitelstvo nové, zabezpečuje jeho úkoly stávající zastupitelstvo. V takovém případě však nepřísluší zastupitelstvu rozhodovat o jiných, než rozpočtových opatření a stanovení pravidel rozpočtového provizoria. Tuto skutečnost také krajský úřad ohlásí bezodkladně Ministerstvu vnitra ČR¹⁰¹.

Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva svolává dosavadní hejtman po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu pro neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování tak, aby se konalo do 15 dnů ode dne uplynutí této lhůty, a jestliže byl návrh na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování podán, do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí soudu o posledním z podaných návrhů, pokud žádnému z podaných návrhů nebylo vyhověno¹⁰². Ustavujícímu zastupitelstvu předsedá zpravidla nejstarší člen zastupitelstva do doby, než je zvolen hejtman nebo náměstek hejtmana. Ustavující zasedání zastupitelstva zvolí hejtmana, náměstka hejtmana a další členy rady. Pokud se tak nestane, předsedající ustavující zasedání přeruší. Současně zastupitelstvo rozhodne,

⁹⁶ § 41 odst. 1 zákona o krajích

⁹⁷ § 40 odst. 1-2 zákona o krajích

⁹⁸ § 40 odst. 1-2 zákona o krajích

⁹⁹ § 41 odst. 2 zákona o krajích

¹⁰⁰ § 45 odst. 2 zákona o krajích

¹⁰¹ § 45 odst. 1 zákona o krajích

¹⁰² § 39 odst. 1 zákona o krajích

kdy bude zasedání pokračovat tak, aby se uskutečnilo nejdéle do 7 dnů od konání přerušného jednání¹⁰³.

Zastupitelstvo kraje vydává jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva a výborů¹⁰⁴.

Návrh programu jednání zastupitelstva připravuje a předkládá zastupitelstvu ke schválení rada. O zařazení návrhů dalších bodů programu, přednesených v průběhu zasedání zastupitelstva, rozhodne zastupitelstvo¹⁰⁵.

Jak bylo uvedeno výše (*kapitola 3.1.2 Pravomoci zastupitelstva kraje – pozn. aut.*) zastupitelstvo kraje je oprávněno podávat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně ČR. Předložit návrh zákona zastupitelstvu k projednávání je oprávněna rada kraje, člen zastupitelstva nebo skupina členů zastupitelstva¹⁰⁶.

3.1.4 Informační povinnost zastupitelstva kraje

Zasedání zastupitelstva kraje je veřejné. Krajský úřad informuje o navrženém programu jednání, místě a čase konání alespoň 10 dnů před zasedáním zastupitelstva kraje¹⁰⁷. Pozvánku uveřejní na úřední desce krajského úřadu, případně v hromadných sdělovacích prostředcích¹⁰⁸. V době krizového stavu se informace o místě, času a programu jednání zveřejní na úřední desce krajského úřadu minimálně 2 dny před zasedáním zastupitelstva. Informace, které se netýkají krizového stavu, smí být na jednání zastupitelstva projednávána pouze v případě, byla-li informace o svolání zastupitelstva uveřejněna do 10 dnů před jeho zasedáním¹⁰⁹.

O průběhu zasedání zastupitelstva kraje se pořizuje zápis, který podepisuje hejtman případně náměstek hejtmana a zvolení ověřovatelé. Zápis je nutno pořídit do 10 dnů od jednání zastupitelstva a musí v něm být vždy

¹⁰³ § 39 odst. 2 zákona o krajích

¹⁰⁴ § 44 zákona o krajích

¹⁰⁵ § 42 odst. 3-4 zákona o krajích

¹⁰⁶ čl. 13 odst. 1 Jednacího řádu zastupitelstva Plzeňského kraje

¹⁰⁷ § 42 odst. 1 zákona o krajích

¹⁰⁸ čl. 2 odst. 7 Jednacího řádu zastupitelstva Plzeňského kraje

¹⁰⁹ § 42 odst. 2 zákona o krajích

uveden počet přítomných členů zastupitelstva, schválený pořad jednání, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení a musí být uložen u krajského úřadu k nahlédnutí pro občany kraje¹¹⁰. Přijatá usnesení zastupitelstva jsou číslována, podepisuje je hejtman kraje a náměstek, v zápise pak také určení ověřovatelé¹¹¹.

Právní předpisy kraje¹¹² nabývají platnosti dnem vyhlášení ve Věstníku právních předpisů kraje. Účinnosti pak právní předpis nabývá patnáctým dnem po vyhlášení ve Věstníku, není-li v něm stanoven pozdější počátek účinnosti. V naléhavé situaci je možno výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti právního předpisu kraje, nejdříve však dnem vyhlášení. V tomto případě se právní předpis zveřejní též na úřední desce krajského úřadu, na úředních deskách obecních úřadů obcí, kterých se dotýká, a v hromadných informačních prostředcích. Věstník právních předpisů kraje musí být každému přístupný na krajském úřadu, na obecních úřadech v kraji a na Ministerstvu vnitra¹¹³.

Občané kraje, kteří dosáhli věku 18 let, mají právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem, nahlížet do rozpočtu kraje a do závěrečného účtu kraje, do zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, do usnesení rady, výborů zastupitelstva a komisí rady a pořizovat si z nich výpisy, pokud tomu nebrání jiné zákony, požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou nebo zastupitelstvem, je-li žádost podepsána nejméně 1 000 občanů kraje, podávat orgánům kraje návrhy, připomínky a podněty, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu kraje a k závěrečnému účtu kraje za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně, ve lhůtě stanovené jednacím řádem, nebo ústně na zasedání zastupitelstva¹¹⁴.

¹¹⁰ § 43 zákona o krajích

¹¹¹ čl. 8 odst. 17 Jednacího řádu zastupitelstva Plzeňského kraje

¹¹² obecně závazné vyhlášky (vydává zastupitelstvo kraje) a nařízení kraje (vydává rada)

¹¹³ § 8 odst. 2-5 a 7 zákona o krajích

¹¹⁴ § 12 odst. 2 zákona o krajích

3.1.5 Výbory

Zastupitelstvo kraje zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy pak výbor předkládá zastupitelstvu. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva¹¹⁵. Zastupitelstvo kraje zřizuje vždy výbor finanční, výbor kontrolní a výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Tyto výbory jsou minimálně pětičlenné¹¹⁶. Členy finančního a kontrolního výboru nemohou být hejtman, zástupce hejtmána, ředitel ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na krajském úřadu¹¹⁷. Členy výborů mohou být a často také bývají občané. Základním klasifikačním předpokladem pro vstup by měla být odbornost (Čermák 2006: 204).

Výbory plní úkoly, které jim uloží zastupitelstvo a jemu jsou také ze své činnosti odpovědné. Počet členů výboru je vždy lichý. Výbor se schází dle potřeby. K přijetí usnesení je třeba nadpoloviční většina všech jeho členů. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje jej předseda výboru¹¹⁸.

Finanční výbor kontroluje hospodaření kraje s majetkem a finančními prostředky kraje, provádí kontrolu hospodaření právnických osob a zařízení založených nebo zřízených krajem, nebo které byly na kraj převedeny. V neposlední řadě pak dohlíží na využívání dotací poskytnutých krajem z jeho prostředků obcím. Kontrolní výbor se zabývá kontrolou plnění usnesení zastupitelstva a rady, dodržování právních předpisů ostatními výbory a krajským úřadem na úseku samostatné působnosti. Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost posuzuje a vyjadřuje se k síti škol a školských zařízení, studijních a učebních oborů a k jejich změnám v působnosti kraje, předkládá návrhy na zkvalitnění péče poskytované školami a školskými zařízeními, popřípadě předškolními zařízeními, které kraj zřizuje, vyjadřuje se k záměrům poskytování dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu a zabývá se ostatními úkoly, kterými jej v této oblasti zastupitelstvo pověří¹¹⁹.

¹¹⁵ § 76 odst. 1-2 zákona o krajích

¹¹⁶ § 78 odst. 1 zákona o krajích

¹¹⁷ § 78 odst. 3 zákona o krajích

¹¹⁸ § 77 odst. 1-3 zákona o krajích

¹¹⁹ § 78 odst. 4-6 zákona o krajích

3.1.6 Rada kraje

Rada je výkonným orgánem kraje a ze své činnosti je odpovědná zastupitelstvu kraje. Radu tvoří hejtman, náměstci hejtmána a další členové rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva. Počet členů rady se určuje dle počtu obyvatel v kraji.¹²⁰

Počet obyvatel	Počet členů rady
do 600 000 obyvatel	9 členů
nad 600 000 obyvatel	11 členů
Plzeňský kraj: 571 709¹²¹	9 členů

zdroj dat: zákon o krajích

Rada kraje se schází dle potřeby a její jednání jsou neveřejná s výjimkou jí přizvaných členů zastupitelstva či jiných osob. Schůze rady svolává hejtman. Rada kraje je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech členů rady a k platnému usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů¹²². Pokud počet členů rady klesne tak, že rada není usnášeníschopná, vykonává její působnost až do zvolení nové rady zastupitelstvo¹²³.

Rada kraje pořizuje ze své schůze zápis, který podepisuje hejtman nebo náměstek hejtmána spolu s ověřovateli. V zápise je vždy uveden počet přítomných členů rady, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis ze schůze musí být pořízen do 10 dnů od jejího konání a musí být uložen na krajském úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva kraje¹²⁴.

3.1.6.1 Pravomoci rady kraje

Rada kraje zejména připravuje návrhy na projednání zastupitelstva a stará se o hospodaření kraje (Čermák 2006: 206). Dále je radě vyhrazeno především provádět rozpočtová opatření v rozsahu svěřeném zastupitelstvem, stanovovat počet zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu, zřizovat a

¹²⁰ § 57 odst. 1-2 zákona o krajích

¹²¹ Počet obyvatel v oblastech, krajích a okresech České republiky k 1. 1. 2012, dostupné na: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/00002BD91C/\\$File/13011201.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/00002BD91C/$File/13011201.pdf), 3. 11. 2012.

¹²² § 58 odst. 1-2 zákona o krajích

¹²³ § 60 odst. 1 zákona o krajích

¹²⁴ § 58 odst. 3 zákona o krajích

rušit komise rady, vyřizovat návrhy, připomínky a podněty obcí a právnických osob z územního obvodu kraje, vydávat nařízení kraje¹²⁵.

3.1.6.2 Komise

Rada kraje zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány komise, které jsou jí odpovědné a předávají jí svá stanoviska a náměty. Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů¹²⁶. Na rozdíl od výborů, kde je v zákoně přesně uvedeno, kolik jich musí být zřízeno, v případě komisí zákon tento počet neurčuje a tak jejich utvoření závisí jen na potřebách a vůli rady. Často platí, že čím více výborů zastupitelstvo zřídí, tím méně pak rada zřídí komisí a naopak (Čermák 2006: 206).

3.1.7 Hejtman a náměstci hejtmana

Hejtman a jeho náměstci jsou voleni z řad zastupitelstva. Hejtman i jeho náměstci musí být občany České republiky. Za výkon své funkce jsou odpovědní zastupitelstvu¹²⁷.

Hejtman svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady a spolu s ověřovateli podepisuje zápis z jednání zastupitelstva a zápis z jednání rady¹²⁸.

Hejtmana zastupuje v jeho nepřítomnosti náměstek hejtmana. Zastupitelstvo může zvolit více náměstků a svěřit jim některé úkoly¹²⁹. Náměstek, kterého určí zastupitelstvo, zastupuje hejtmana v případě, je-li hejtman ze své funkce odvolán, případně se své funkce vzdal¹³⁰. Hejtman stejně jako jeho náměstek setrvává ve své funkci až do zvolení nového hejtmana případně jeho náměstka a v této době vykonává své pravomoci¹³¹.

¹²⁵ § 59 odst. 1 zákona o krajích

¹²⁶ § 80 odst. 1-3 zákona o krajích

¹²⁷ § 61 odst. 2 zákona o krajích

¹²⁸ § 61 odst. 4 zákona o krajích

¹²⁹ § 64 zákona o krajích

¹³⁰ § 64a zákona o krajích

¹³¹ § 64b zákona o krajích

3.1.7.1 Pravomoci hejtmana

Hejtman kraje organizuje a většinou řídí činnost rady a zastupitelstva. Po předchozím souhlasu ministra vnitra jmenuje a odvolává ředitele krajského úřadu, zřizuje zvláštní orgány pro výkon přenesené působnosti, odpovídá za informování občanů o činnosti kraje¹³².

3.1.8 Odměna za výkon funkce člena zastupitelstva kraje

Uvolněným členům zastupitelstva (tzn. členům zastupitelstva, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni, a členům zastupitelstva, kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva¹³³) náleží za výkon funkce měsíční odměna ve výši uvedené v příloze č. 2¹³⁴.

Neuvolněným členům zastupitelstva (tzn. ostatním členům zastupitelstva, kteří nejsou uvedeni v předchozím odstavci¹³⁵), může být poskytnuta měsíční odměna až do výše stanovené v příloze č. 2¹³⁶. Je-li neuvolněný člen zastupitelstva v pracovním poměru, poskytne mu zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy. Rozsah doby potřebné k výkonu funkce v konkrétním případě určí kraj. Náhradu mzdy uhradí kraj jeho zaměstnavateli. Neuvolněným členům zastupitelstva, kteří nejsou v pracovním poměru, poskytne kraj ze svých rozpočtových prostředků náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem jejich funkce paušální částkou, jejíž výši stanoví zastupitelstvo vždy na příslušný kalendářní rok¹³⁷.

Odměna se uvolněnému členu zastupitelstva poskytuje ode dne, kdy byl zvolen nebo jmenován do funkce, za kterou mu odměna náleží. Neuvolněnému členu zastupitelstva se odměna poskytuje ode dne, který stanoví zastupitelstvo. V případě souběhu funkcí náleží uvolněnému členu zastupitelstva měsíční

¹³² § 61 odst. 3 zákona o krajích

¹³³ § 46 odst. 1 zákona o krajích

¹³⁴ § 1 odst. 1 nařízení vlády č. 375/2010

¹³⁵ § 46 odst. 4 zákona o krajích

¹³⁶ § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 375/2010

¹³⁷ § 46 odst. 4 zákona o krajích

odměna podle funkce, za kterou se poskytuje nejvyšší odměna. V případě neuvolněného člena zastupitelstva lze poskytnout odměnu až do výše souhrnu odměn za jednotlivé funkce¹³⁸.

4. Komparace

Po podrobném prozkoumání všech typů zastupitelstev, působících na území okresu Plzeň-město, jsme došli k závěru, že všechna tři zastupitelstva fungují na podobném principu. Již Ústava České republiky řadí obce, jimi zřizované městské obvody i kraje do společné skupiny „územních samosprávných celků“. Všem zastupitelstvům určuje stejné funkční období a stanovuje stejné podmínky volby (tajné, všeobecné, rovné a přímé).

Prvním odlišujícím znakem je již sama zákonná úprava. Zastupitelstvo města a zastupitelstvo městského obvodu řídí svou činnost dle zákona č. 128/2000 Sb., zákona o obcích. Charakter zastupitelstva městského obvodu je navíc upravován ještě Statutem města. Oproti tomu krajské zastupitelstvo se řídí dle zákona č. 129/2000 Sb., zákona o krajích. Struktura zákonů je často podobná. Názvy dílů jsou ve velké míře shodné. Rozsahově je delší zákon o obcích. Zákony se však samozřejmě liší v obsahu. Statut města je schvalován jako obecně závazná vyhláška statutárního města a jako takový může být v průběhu funkčního období zastupitelstva města upravován. Od zákonů se tedy výrazně odlišuje. Je mnohem konkrétnější, protože upravuje činnost konkrétních městských obvodů v konkrétním statutárním městě.

Podobnost či až analogie je nejvíce patrná v případě městského a obvodního zastupitelstva. Může za to legislativní úprava, která je pro oba orgány totožná a to zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích. Vztahy mezi nimi upravuje Statut města, některé charakteristiky jim přidává, či naopak odebírá samotný zákon o obcích. Přesto se ale dá říci, že jsou si ze všech tří typů nejpodobnější.

¹³⁸ § 52 odst. 1-3 zákona o krajích

Pokud nahlédneme do zákonů, které činnost zastupitelstev upravují, zjistíme, že po zvolení nových zastupitelstev dochází k naprosto totožnému postupu při jejich ustavování – do patnácti dnů se svolá ustavující zasedání, na kterém se zvolí hlavní představitel orgánu samosprávného celku (primátor v případě města, starosta v případě městského obvodu a hejtman v případě kraje). Dalším postupem je pak volba výkonného orgánu – rady.

Rozdíly i shody výše zmíněných zastupitelstev spočívají také v jejich pravomocích. Jak bylo uvedeno výše, všechny tři orgány mají stejnou pravomoc volit vrcholného představitele svého orgánu a další členy rady. Všechny tři orgány mají také shodnou pravomoc schvalovat rozpočet. Městské a krajské zastupitelstvo mohou vyhlášovat místní referenda. Obvodnímu zastupitelstvu tato pravomoc nenáleží. Městské a krajské zastupitelstvo může zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky města, respektive kraje. Ani toto však obvodní zastupitelstvo činit nemůže. Všechny tři typy zastupitelstev schvalují výši odměn uvolněným i neuvolněným zastupitelům. Krajské zastupitelstvo má výlučnou pravomoc předkládat Poslanecké sněmovně návrhy zákonů a návrhy Ústavnímu soudu na zrušení právních předpisů, pokud má pocit, že jsou v rozporu se zákonem. Městské zastupitelstvo zřizuje městskou policii.

Zasedání všech tří typů zastupitelstev jsou veřejná. V tom se tedy shodují. K platnému usnesení, rozhodnutí, nebo volbě je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech zastupitelů a to v případě všech tří zastupitelstev. Všechny tři typy zastupitelstev se také musí pravidelně scházet a zákon jim ukládá povinnost sejít se alespoň jednou za čtvrt roku. Platí také, že zastupitelstva musí být svolána, požádá-li o to alespoň jedna třetina zastupitelů a to nejpozději do 21 dnů. Nesejdou-li se zastupitelstva po dobu více než 6 měsíců tak, aby byla usnášeníschopná, Ministerstvo vnitra je rozpustí a vypíše nové volby.

Městské, obvodní i krajské zastupitelstvo zřizuje jako své výkonné orgány radu. Počet členů rady je v případě rady kraje odvozen od počtu obyvatel v kraji, v případě rady města nebo rady městského obvodu je

stanovení počtu radních na vlastním uvážení zastupitelstva. Jednání všech tří typů rad je neveřejné. Z jejich schůzí vzniká zápis, který je uložen na magistrátu, respektive úřadu městského obvodu, či na krajském úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva.

Všechny tři typy zastupitelstev zřizují výbory, radám pak přísluší zřizovat komise. Co se výborů týče, městské zastupitelstvo zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor. Zastupitelstvu městského obvodu je navíc oproti zastupitelstvu města vyhrazeno zřizovat také osadní výbor. Krajské zastupitelstvo musí vždy zřídit finanční a kontrolní výbor a dále také výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Co se týče komisí tak ani městská, ani obvodní, ani krajská rada nemusí ze zákona zřizovat žádnou komisi. To, zda komise zřídí, je tedy pouze na jejich vlastním rozhodnutí.

Zastupitelstva a rady města a kraje mohou vydávat právní předpisy – obecně závazné vyhlášky (vydává zastupitelstvo) a nařízení (vydává rada). Zastupitelstvu městského obvodu tato pravomoc nenáleží. V obou případech právní předpisy nabývají účinnost patnáctým dnem od jejich vyhlášení. Magistrát tak provádí vyvěšením na úřední desku, krajský úřad pak ve Věstníku právních předpisů kraje.

Informace o zasedání zastupitelstva musí být v případě města a obvodu zveřejněna alespoň 7 dní před zasedáním, v případě kraje pak 10 dní před plánovaným zasedáním zastupitelstva.

Ve všech třech případech odpovídají za informování občanů hlavní představitelé orgánů samosprávy, konkrétně primátor, starosta a hejtman.

Platově všechny tři orgány vychází ze stejného nařízení vlády, konkrétně se jedná o Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů, především pak z jeho novel (č. 375/2010 Sb.). Přehled měsíčních odměn a příplatků poskytovaných členům zastupitelstev obcí, městských obvodů a krajů tvoří přílohy č. 1 a 2 v přílohové části práce.

ČÁST 2

5. Zastupitelstvo města Plzně

Zastupitelstvo města Plzně je čtyřicetisedmičlenný orgán, který se schází na plzeňské radnici na náměstí Republiky v Plzni¹³⁹. V rámci zastupitelstva tradičně vznikají kluby zastupitelů politických stran, ve kterých se předjednávají body navrženého programu schůze zastupitelstva. Uvnitř klubu se utváří společná stanoviska k daným problémům (Netolický 2006b: 157).

Primátorem města Plzně je Mgr. Martin Baxa z Občanské demokratické strany. Zvolen byl na ustavujícím zasedání Zastupitelstva města Plzně dne 25. listopadu 2010 spolu se svými náměstkyně a dalšími členy rady¹⁴⁰. Koalici tvoří Občanská demokratická strana s Českou stranou sociálně demokratickou. Posty mají rozděleny následovně: z ODS je primátor, náměstek (Ing. Petr Rund) a tři radní (Irena Rottová, Helena Matoušová a Mgr. Robert Houdek), z ČSSD pak tři náměstci (Martin Zrzavecký – statutární zástupce primátora, Bc. Eva Herinková a Ing. Miroslav Šimák) a jeden radní (Jiří Kuthan). V zastupitelstvu mají obě politické strany shodně po čtrnácti mandátech. Předsedou kontrolního výboru je Mgr. Ondřej Ženíšek z politické strany TOP 09¹⁴¹. Grafika rozdělení mandátů pro jednotlivé politické strany tvoří přílohu č. 4 v přílohové části práce.

Zastupitelstvo města Plzně zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Zákon mu ukládá povinnost zřídit kontrolní a finanční výbor. Mimo těchto dvou výborů zřizuje navíc ještě výbor pro zadávání veřejných zakázek¹⁴².

¹³⁹ Zastupitelstvo města Plzně, dostupné na: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta-plzne/zastupitelstvo-mesta-plzne-1.aspx>, 18. 11. 2012.

¹⁴⁰ Zastupitelstvo města Plzně, dostupné na: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta-plzne/zastupitelstvo-mesta-plzne-1.aspx>, 18. 11. 2012.

¹⁴¹ Rada města Plzně, dostupné na: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/rada-mesta-plzne/rada-mesta-plzne-1.aspx>, 18. 11. 2012.

¹⁴² Výbory zastupitelstva města Plzně, dostupné na: http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta-plzne/chap_14763/zastupitelstvo-mesta-plzne-1.aspx#vybor_pro_zadavani_verejnych_zakazek, 18. 11. 2012.

Rada města Plzně je devítičlenný orgán, který zasedá v průměru jednou měsíčně. Mimo řádných zasedání má primátor pravomoc svolat radu k mimořádnému zasedání¹⁴³.

Rada města Plzně zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány komise. Na rozdíl od výborů zákon o obcích neukládá radě povinnost zřizovat komise a je tedy pouze na jejím rozhodnutí, zda zřídí komise a popřípadě jaké. Zřizuje-li zastupitelstvo města pouze jeden výbor nad povinné dva uložené zákonem, rada vytváří komisí hned osmnáct. Jsou jimi komise finanční, komise životního prostředí, komise kultury, komise pro prezentaci města a cestovní ruch, komise pro výchovu a vzdělávání, komise pro sport a mládež, komise pro sociální věci, komise pro zdravotnictví, komise pro koncepci a rozvoj města, komise právní, komise pro nakládání s majetkem města, komise pro dopravu, komise pro bezpečnost, komise protidrogová a prevence kriminality, komise pro integraci menšin a cizinců, komise pro statut a integraci obcí, komise pro partnerská města a evropské záležitosti a komise bytová. Komise mají většinou 12 až 15 členů. Přestože Statut města Plzně ukládá, že členové komise mají pocházet především z řad občanů, praxe ukazuje, že tyto posty z většiny naplňují členové politických stran. Stejně tak je to i v případě postů předsedů, které si mezi sebe rozdělují členové politických stran, jež jsou v radě zastoupeny¹⁴⁴. Tuto skutečnost lze vnímat jako problém, jelikož zneprůhledňuje mechanismy procesu rozhodování. Význam komisí tedy není možno podceňovat (Netolický 2006b: 161).

6. Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3

Město Plzeň se dle Statutu města člení do deseti městských obvodů. Jsou jimi:

1. Plzeň 1 (katastrální území Bolevec a Plzeň – část),

¹⁴³ Rada města Plzně, dostupné na: http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/rada-mesta-plzne/chap_161/rada-mesta-plzne.aspx, 18. 11. 2012.

¹⁴⁴ Komise rady města, dostupné na: http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/rada-mesta-plzne/chap_14796/rada-mesta-plzne-1.aspx, 18. 11. 2012.

2. Plzeň 2 – Slovany (katastrální území Božkov, Bručná, Hradiště u Plzně, Koterov a Plzeň – část),
3. Plzeň 3 (katastrální území Doudlevice, Plzeň – část, Radobyčice, Skvrňany, Valcha),
4. Plzeň 4 (katastrální území Bukovec, Červený Hrádek u Plzně, Doubravka, Lobzy, Plzeň 4, Újezd),
5. Plzeň 5 – Křimice (katastrální území Křimice – část, katastrální území Radčice u Plzně – část),
6. Plzeň 6 – Litice (katastrální území Litice u Plzně),
7. Plzeň 7 – Radčice (katastrální území Radčice u Plzně – část, katastrální území Křimice – část),
8. Plzeň 8 – Černice (katastrální území Černice),
9. Plzeň 9 – Malesice (katastrální území Malesice, katastrální území Dolní Vlkyš),
10. Plzeň 10 – Lhota (katastrální území Lhota u Dobřan)¹⁴⁵.

Mezi velké obvody řadíme obvody 1 až 4, které kromě obvodu Plzeň 2 nemají svá jména, protože se jedná o jakési „slepence“ různých katastrálních území, což je nejvíce patrné právě na městském obvodu Plzeň 3, který byl proto také zvolen jako stěžejní obvod této práce. Za menší obvody lze považovat zbylé obvody, tedy obvody 5 až 10 (Netolický 2006b: 171-172). Mapa obvodů města Plzně tvoří přílohu č. 3 v přílohové části práce.

Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3 je třicetitříčlenný orgán, který se schází na Úřadu městského obvodu Plzeň 3 v sadech Pětatřicátníků. Starostou obvodu je Jiří Strobach z Občanské demokratické strany. Zvolen byl na ustavujícím zasedání Zastupitelstva městského obvodu Plzeň 3 dne 12. listopadu 2010 spolu se svými náměstkyně a dalšími členy rady. Koalici tvoří stejně jako v ZMP Občanská demokratická strana s Českou stranou sociálně demokratickou. Posty mají rozděleny následovně: z ODS je starosta a čtyři radní (MUDr. et Ing. Veronika Jilichová Nová, Ing. Petr Baloun, Petr Kastner a JUDr. Karel Paleček), z ČSSD je místostarosta (Radislav Neubauer) a tři radní

¹⁴⁵ čl. 3 odst. 1 Statutu města Plzně

(Mgr. Robert Kaše, Ing. Pavel Kotas a Stanislav Tyšer). V zastupitelstvu mají obě politické strany shodně po deseti mandátech. Předsedou kontrolního výboru je Mgr. Radoslav Škarda z politické strany TOP 09¹⁴⁶. Grafika rozdělení mandátů pro jednotlivé politické strany tvoří přílohu č. 5 v přílohové části práce.

Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3 zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Zákon mu ukládá povinnost zřídit kontrolní, finanční výbor a osadní výbor. Mimo těchto tří výborů zřizuje navíc ještě výbor kulturní¹⁴⁷.

Rada městského obvodu Plzeň 3 je devítičlenný orgán, který zasedá v průměru jednou měsíčně. Mimo řádných zasedání má starosta pravomoc svolat radu k mimořádnému zasedání¹⁴⁸.

Rada městského obvodu Plzeň 3 zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány komise. Rada vytváří deset komisí. Jsou jimi komise bezpečnosti, komise pro dopravu a využití veřejných prostranství, komise sbor pro občanské záležitosti, komise pro volnočasové aktivity dětí a mládeže, komise pro veřejný pořádek a prevenci kriminality, komise investic a údržby, komise životního prostředí, komise výstavby a územního plánování, majetková komise a regulační komise. Komise mají 7 až 13 členů¹⁴⁹.

7. Zastupitelstvo Plzeňského kraje

Zastupitelstvo Plzeňského kraje je čtyřicetipětičlenný orgán, který se schází na Krajském úřadě Plzeňského kraje ve Škroupově ulici v Plzni. Hejtmanem kraje je Milan Chovanec z České strany sociálně demokratické. Zvolen byl na

¹⁴⁶ Zastupitelstvo městského obvodu, dostupné na: <http://umo3.plzen.eu/predstavitele-a-organy-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu.aspx>, 4. 3. 2013.

¹⁴⁷ Výbory zastupitelstva městského obvodu Plzeň 3, dostupné na: <http://umo3.plzen.eu/predstavitele-a-organy-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu/vybory-zmo/vybory-zmo.aspx>, 5. 3. 2013.

¹⁴⁸ Rada městského obvodu, dostupné na: <http://umo3.plzen.eu/predstavitele-a-organy-obvodu/rada-mestskeho-obvodu/rada-mestskeho-obvodu-1.aspx>, 5. 3. 2013.

¹⁴⁹ Komise RMO, dostupné na: <http://umo3.plzen.eu/predstavitele-a-organy-obvodu/rada-mestskeho-obvodu/komise-rmo/komise-rmo-1.aspx>, 5. 3. 2013.

ustavujícím zasedání Zastupitelstva Plzeňského kraje dne 19. 11. 2012 spolu s jeho náměstkou a dalšími členy rady. Koalici tvoří Česká strana sociálně demokratická s Komunistickou stranou Čech a Moravy¹⁵⁰. Posty mají rozděleny následovně: z ČSSD je hejtman, čtyři náměstci (Václav Šlajs, Jaroslav Bauer, Ivo Grüner a Jiří Struček) a dva radní (Mgr. Zdeněk Honz a MUDr. Václav Šimánek, Ph.D.), z KSČM je jeden náměstek (JUDr. Zdeňka Lišková) a jeden radní (Ing. Václav Štekl)¹⁵¹. V zastupitelstvu má ČSSD po 15 mandátech a KSČM má mandátů 12¹⁵². Grafika rozdělení mandátů pro jednotlivé politické strany tvoří přílohu č. 4 v přílohové části práce.

Zastupitelstvo Plzeňského kraje zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Zákon mu ukládá povinnost zřídit výbor finanční, výbor kontrolní a výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Mimo těchto tří výborů zřizuje navíc ještě výbor pro zdravotnictví a sociální věci a výbor pro veřejné zakázky¹⁵³.

Rada Plzeňského kraje je devítičlenný orgán, který zasedá v průměru jednou měsíčně. Mimo řádných zasedání má hejtman pravomoc svolat radu k mimořádnému zasedání¹⁵⁴.

Rada Plzeňského kraje zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány komise. Rada vytváří dvanáct komisí. Jsou jimi komise životního prostředí a zemědělství, komise pro kulturu a památkovou péči, komise pro správu majetku, komise regionálního rozvoje a fondů EU, komise bezpečnostní, komise cestovního ruchu, komise dopravní, komise sociální, komise pro neziskové organizace, komise pro otevřený kraj, komise právní a komise pro

¹⁵⁰ Volené orgány Plzeňského kraje, dostupné na: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/volene-organy?sekce=obcan>, 5. 3. 2013.

¹⁵¹ Rada Plzeňského kraje, dostupné na: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/rada-plzenskeho-kraje?sekce=obcan>, 5. 3. 2013.

¹⁵² Volené orgány Plzeňského kraje, dostupné na: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/volene-organy?sekce=obcan>, 5. 3. 2013.

¹⁵³ Výbory zastupitelstva Plzeňského kraje, dostupné na: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/vybory-zpk?sekce=obcan>, 5. 3. 2013.

¹⁵⁴ Rada Plzeňského kraje, dostupné na: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/rada-plzenskeho-kraje?sekce=obcan>, 5. 3. 2013.

sport. Komise mají 7 až 17 členů. Největší je komise pro otevřený kraj, která má 17 členů a nejmenší je komise právní, která má 7 členů¹⁵⁵.

¹⁵⁵ Komise Rady Plzeňského kraje, dostupné na: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/komise-rpk?sekce=obcan>, 5. 3. 2013.

ČÁST 3 – VÝZKUMNÁ ČÁST

Hypotéza, se kterou do psaní práce vstupujeme, je, že lidé se o politiku příliš nezajímají a tak informovanost občanů o činnosti zastupitelstev působících na území okresu Plzeň-město není dobrá. Velmi dobře to vystihl ve svém díle *Kapitalismus, socialismus a demokracie* Josef A. Schumpeter. Ten napsal, že „Snížený smysl pro odpovědnost a nedostatek faktické vůle vysvětlují, proč je ve věcech domácí a zahraniční politiky průměrný občan tak neinformovaný a chybí mu úsudek. (...) Informací je totiž dost a jsou snadno k dispozici. Ale to podle všeho nic neznamená“ (Schumpeter 2004: 279). V této části práce si představíme průběh a výsledky šetření, které se pokusí tuto hypotézu buď potvrdit, nebo vyvrátit.

V rámci výzkumu jsme v průběhu osmi měsíců (září 2012 – duben 2013) navštěvovali zasedání zastupitelstev působících na území okresu Plzeň-město. Tento časový rozsah jsme zvolili záměrně tak, abychom na zasedání každého orgánu byli přítomni alespoň třikrát. Zde jsme pak pomocí pozorování a dotazníkového šetření zkoumali, zda veřejnost dochází na zasedání zastupitelstev a pokud ano, z jakého důvodu.

8. Výzkum – navštěvování zasedání zastupitelstev

Aby veřejná správa mohla být dostatečně veřejná, je třeba zajistit dostatečné množství informací o její činnosti. Informace o činnosti územní veřejné správy a jejich orgánů mohou občané získat třemi způsoby a to:

- a) přímou účastí na jednání orgánu územního samosprávného celku,
- b) podáním žádosti o informaci na orgán územního samosprávného celku,
- c) ze zveřejněných informací na úřední desce, periodicích obce či kraje, na internetu apod. (Mates 2004: 310).

Prvnímu způsobu informování o činnosti zastupitelstev se bude věnovat tato závěrečná část práce. V období, kdy výzkum probíhal, čili od září 2012 do

dubna 2013, jsme navštěvovali zasedání zastupitelstev jednotlivých orgánů samosprávy. Dle zákona o obcích, podle kterého se řídí činnost zastupitelstva města a zastupitelstva obvodu, stejně jako zákona o krajích, podle kterého se řídí činnost zastupitelstva kraje, schází se zastupitelstva minimálně jednou za čtvrt roku. Takto interpretované zákonné nařízení naplňuje Zastupitelstvo Plzeňského kraje (dále jen ZPK), které se schází vždy jednou za 3 měsíce. Výjimku tvořilo ustavující zastupitelstvo. Aktivnější v tomto smyslu je Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3 (dále jen ZMO3), které se schází přibližně jednou za 2 měsíce. Nejčastěji se však schází členové Zastupitelstva města Plzně (dále jen ZMP) a to vždy jednou měsíčně na řádné schůzi, mimo které se mohou scházet i na zasedáních mimořádných. Konkrétní termíny zasedání zastupitelstev v průběhu výzkumu jsou uvedeny v tabulce.

měsíc konání	ZMP	ZMO3	ZPK
září 2012	6. 9., 17. 9. (mimořádné)		10. 9.
říjen 2012	17. 10., 18. 10. (slavnostní)		
listopad 2012	8. 11.	27. 11.	19. 11. (ustavující)
prosinec 2012	13. 12.		17. 12.
leden 2013	24. 1.		
únor 2013	21. 2.	19. 2.	
březen 2013	21. 3.		4. 3.
duben 2013		23. 4.	

zdroj dat: internetové portály jednotlivých orgánů místní samosprávy¹⁵⁶

8.1 Analýza dotazníků

V této části práce čtenáře seznámíme s výsledky šetření. Dotazník pro návštěvníky zasedání zastupitelstva tvoří přílohu č. 7 v přílohové části práce.

¹⁵⁶ Termíny zasedání zastupitelstev v roce 2012, zdroje dat:

ZMP: http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta-plzne/chap_14764/zastupitelstvo-mesta-plzne-1.aspx,

ZMO3: <http://umo3.plzen.eu/predstavitele-a-organy-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu/terminy-zasedani-zmo/terminy-zasedani-zmo-1.aspx>,

ZPK: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/terminy-zasedani-zpk-v-roce-2012?sekce=obcan>, 9. 12. 2012.

Termíny zasedání zastupitelstev v roce 2013, zdroj dat:

ZMP: http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta-plzne/chap_129/zastupitelstvo-mesta-plzne.aspx,

ZMO3: <http://umo3.plzen.eu/predstavitele-a-organy-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu/terminy-zasedani-zmo/terminy-zasedani-zmo-1.aspx>,

ZPK: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/terminy-zasedani-zastupitelstva-plzenskeho-kraje-v-roce-2013?sekce=obcan>, 25. 1. 2013.

8.1.1 Zastupitelstvo města Plzně

První zasedání ZMP, kterého jsme se za účelem výzkumu zúčastnili, proběhlo 6. 9. 2012. Na programu se nacházel bod, který přivolal větší pozornost veřejnosti a médií a to hlasování o vyhlášení místního referenda kvůli výstavbě obchodního centra Corso na místě Domu kultury Inwest. Tento den se na zasedání zastupitelstva přišlo podívat celkem devět lidí z řad veřejnosti. Z tohoto počtu čtyři pravidelní návštěvníci a pět příležitostních.

Druhé zasedání proběhlo 17. 9. 2012, bylo mimořádné a bylo svoláno za účelem projednání otázky místního referenda, která nebyla dořešena na předchozím zasedání. Na toto zasedání se dostavilo sedm lidí z řad veřejnosti. Z tohoto počtu dva pravidelní návštěvníci a pět příležitostních.

Třetí zasedání proběhlo 17. 10. 2012. Toto zasedání nemělo na programu žádné téma, které by přivolalo větší pozornost veřejnosti a médií. Bylo to poznat i na návštěvnosti. Z řad veřejnosti se dostavili pouze čtyři lidé. Z tohoto počtu tři pravidelní návštěvníci a jeden příležitostní. Druhý den probíhalo slavnostní zasedání zastupitelstva, to neprobíhalo standardně a pro náš výzkum není důležité.

Čtvrté zasedání proběhlo 8. 11. 2012 a mělo jako bod programu, který přivolal větší pozornost veřejnosti, petici za zachování veřejného parkoviště v Manětínské ulici v Plzni. Dostavilo se třináct lidí z řad veřejnosti. Nutno podotknout, že minimálně 8 z nich se zasedání zúčastnilo právě kvůli zmíněné petici, většina přišla až na druhou část zasedání a jednalo se o členy přípravného výboru této petice. Celkem se dostavili čtyři pravidelní návštěvníci a devět příležitostních.

Páté zasedání proběhlo 13. 12. 2012. Jednalo se o poslední zasedání v daném kalendářním roce. Na začátku vystoupil se svým každoročním vánočním poselstvím biskup plzeňské arcidiecéze Mons. František Radkovský a projednávala se zásadní témata, jako jsou schválení rozpočtu na rok 2013 či zdražení tepla občanům města Plzně o 15 %. Zasedání se zúčastnilo devět lidí z řad veřejnosti. Z tohoto počtu čtyři pravidelní návštěvníci a pět příležitostních.

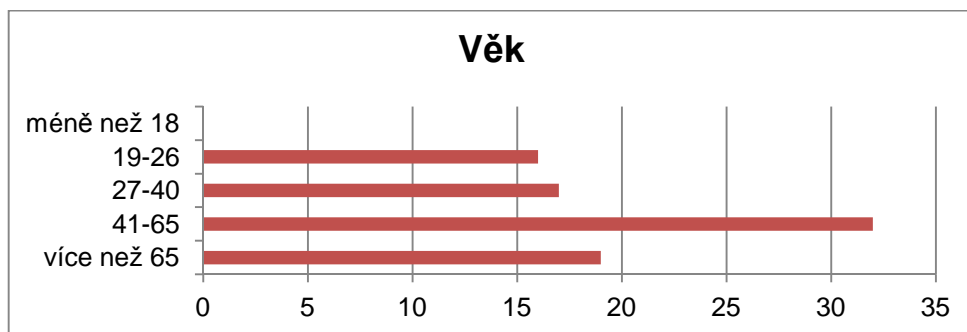
Šesté zasedání se konalo 24. 1. 2013 a navštívilo jej rekordních dvacet lidí z řad veřejnosti. Z tohoto počtu čtyři pravidelní návštěvníci a šestnáct příležitostních. Na programu jednání se nacházela celkem tři témata, která přilákala větší pozornost veřejnosti. Prvním bylo přijetí opatření reagujícího na výsledek místního referenda (jedná se o referendum týkající se otázky výstavby obchodního centra Corso). Dalším tématem byla otázka výstavby Spalovny komunálního odpadu Chotíkov. K tomuto tématu se na zasedání vyjadřoval i poslanec PSP ČR Vít Bárta. Posledním velkým tématem bylo rozhodnutí o nakládání s nemovitostmi v lokalitě „Berlín“.

Sedmé zasedání se konalo 21. 2. 2013. Na programu jednání se nacházelo opět řešení otázky obchodního centra Corso. Mimoto byly také významnými body zasedání přerozdělení kompetencí v rámci členů Rady města Plzně (tzv. kompetenční usnesení) a vývoj projektu EHMK 2015. Na zastupitelstvo se dostavilo čtrnáct lidí z řad veřejnosti. Z tohoto počtu šest pravidelných návštěvníků a osm příležitostních.

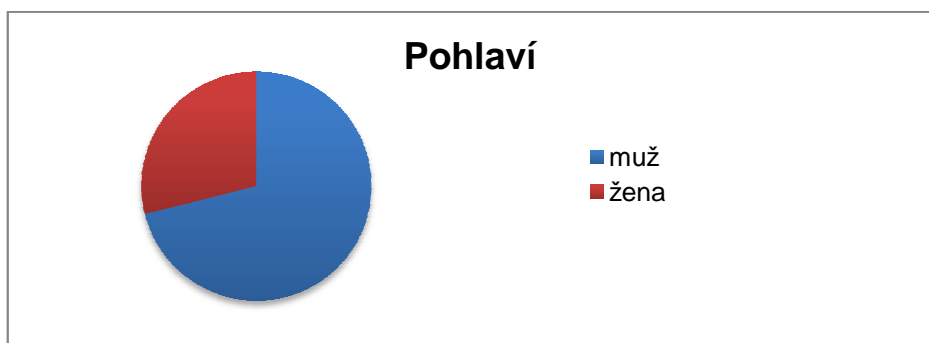
Osmé zasedání ZMP se konalo 21. 3. 2013. Z řad veřejnosti se na něj dostavilo celkem osm lidí. Z tohoto počtu pět pravidelných návštěvníků a tři příležitostní. Mezi nejvýraznější témata patřilo již, dá se říci, tradiční téma, týkající se místního referenda o obchodním domě Corso a vývoj projektu EHMK 2015. Významným tématem bylo vypsání veřejné zakázky na výstavbu archivu a kulturního centra na Světovaru. Poslední téma bylo důvodem návštěvy poslance Víta Bárty, která přilákala i novináře z TV Nova, kteří se běžně jednání Zastupitelstva města Plzně neúčastní.

8.1.1.1 Výsledky šetření

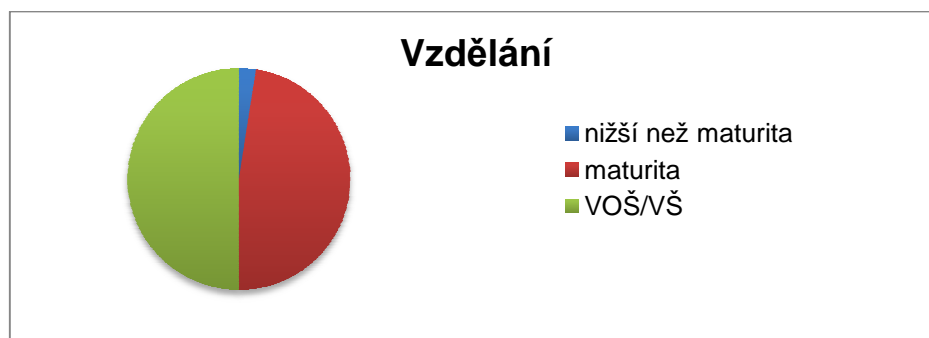
Nejvíce návštěvníků z řad veřejnosti dochází na zasedání ZMP z věkové kategorie od 41 do 65 let. Konkrétně se jedná o 38 % z celkové návštěvnosti. Z věkové kategorie méně než 18 nebyl přítomen žádný návštěvník. Z kategorie 19-26 dochází 19 % návštěvníků, z kategorie 27-40 20 % z kategorie více než 65 let pochází 23 % návštěvníků.

Z výzkumu vyplývá, že muži navštěvují zasedání ZMP výrazně častěji, než ženy. Konkrétně vychází, že 71 % z návštěvníků jsou muži a 29 % ženy.

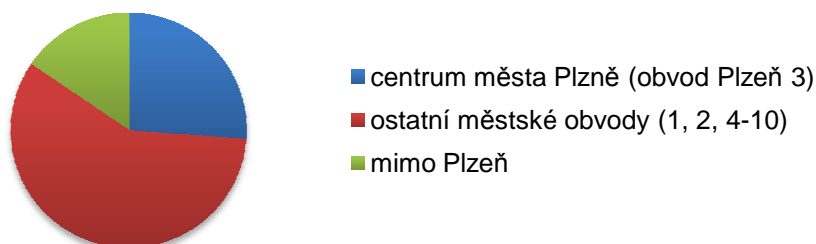

Zasedání ZMP se účastní častěji vysokoškolsky vzdělaní lidé. Tvoří 50 % z celkové návštěvnosti. O něco málo, 48 % tvoří návštěvníci s maturitou. Zbývá 2 % pak lidé s nižším, než maturitním vzděláním.

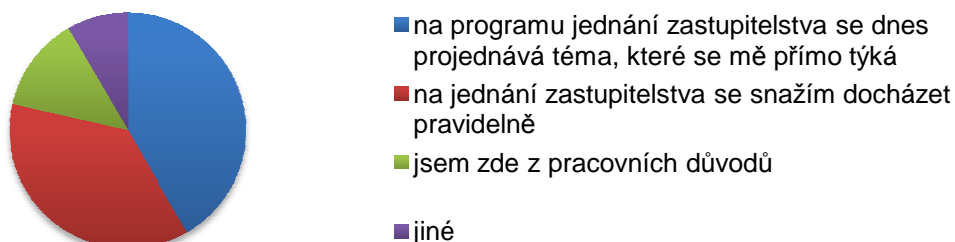
Nejvíce návštěvníků dojíždí na zasedání ZMP z ostatních městských obvodů (58 %). Z centra města dochází 26 % návštěvníků. Nejméně dojíždí na zasedání mimoplzeňští návštěvníci. Konkrétně 16 %.

Místo bydliště

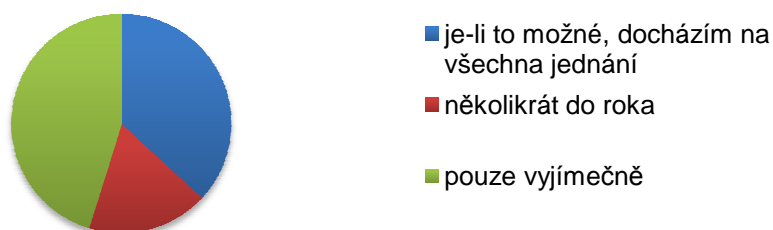
Nejvíce návštěvníků dochází na zasedání ZMP za účelem sledování konkrétního tématu. Celkem se jedná o 42 %. Jen o 5 % méně (37 %) návštěvníků se snaží docházet pravidelně. 13 % návštěvníků zde bylo z pracovních důvodů. Nutno podotknout, že do této kategorie nejsou řazeni novináři. Posledních 8 % k návštěvnosti přiměly důvody jiné.

Proč jste se dnes dostavil/dostavila na jednání zastupitelstva?

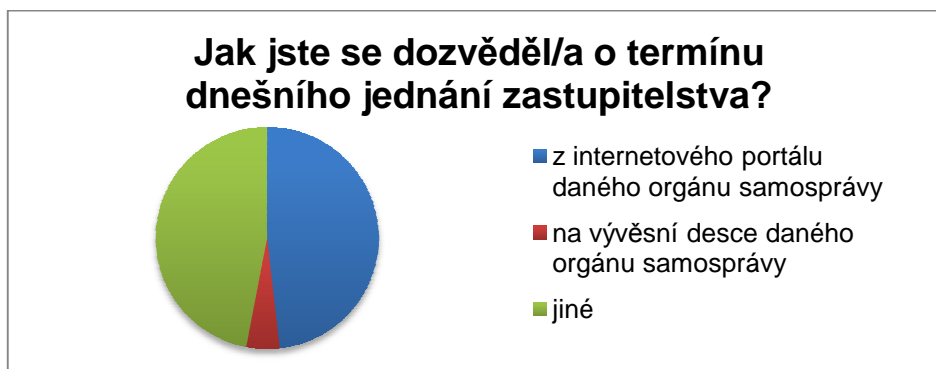

37 % návštěvníků uvedlo, že se na zasedání zastupitelstva snaží docházet pravidelně. 18 % návštěvníků na zasedání dochází několikrát do roka a 45 % se zasedání účastní pouze výjimečně.

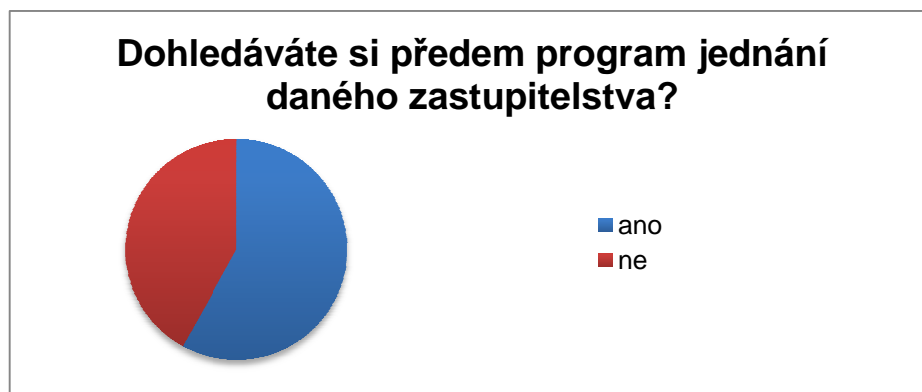
Jak často navštěvujete jednání tohoto typu zastupitelstva?

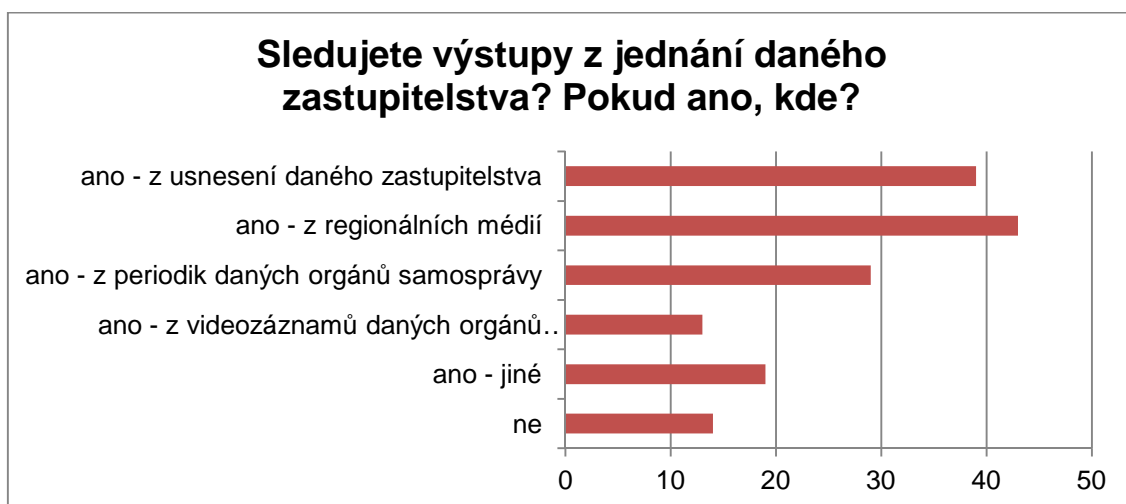
48 % návštěvníků ZMP hledá informaci o tom, kdy se koná zasedání zastupitelstva, na internetu, 5 % na vývěsní desce a 47 % návštěvníků jinak.

Předem si program jednání ZMP dohledává 58 % návštěvníků. Zbylých 42 % pak s informací o programu jednání na zasedání nepřichází.

Informace o tom, co se na jednání probíralo, si zpětně návštěvníci dohledávají v různých zdrojích. 46 % z nich studuje usnesení zastupitelstva, 51 % regionální média, 35 % periodika ZMP (*noviny, které město Plzeň vydává, se nazývají Radniční listy – pozn. aut.*), 15 % sleduje videozáznamy jednání, 23 % dohledávají informace jinak. Jedna čtvrtina, 17 % osob uvedlo, že informace zpětně nevyhledávají.

8.1.2 Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3

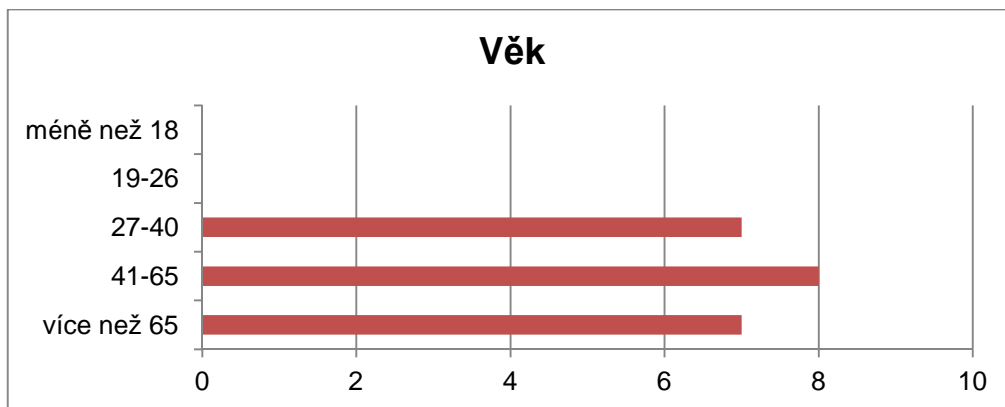
První zasedání, kterého jsme se za účelem výzkumu zúčastnili, proběhlo 27. 11. 2012. Bylo na něm přítomno osm lidí z řad veřejnosti. Již na prvním zasedání bylo možné pozorovat tendenci navštěvovanosti pravidelné. Kvůli konkrétnímu tématu se na zasedání dostavili tři občané, pravidelně pak z celkového počtu občanů pět. Téma, které přivolalo zájem veřejnosti, bylo pojmenování mostu na území ÚMO 3 most Ivana „Magora“ Jirouse.

Druhé zasedání proběhlo 19. 2. 2013. Na programu jednání se kromě vypsání nadlimitní zakázky na úklid a zeleň nenacházel žádný bod, který by mohl přivolat větší pozornost veřejnosti. Bylo zde opět možno sledovat převahu pravidelných návštěvníků nad příležitostními. Celkový počet návštěvníků z řad veřejnosti byl šest. Z tohoto počtu pět pravidelných návštěvníků a jeden příležitostní.

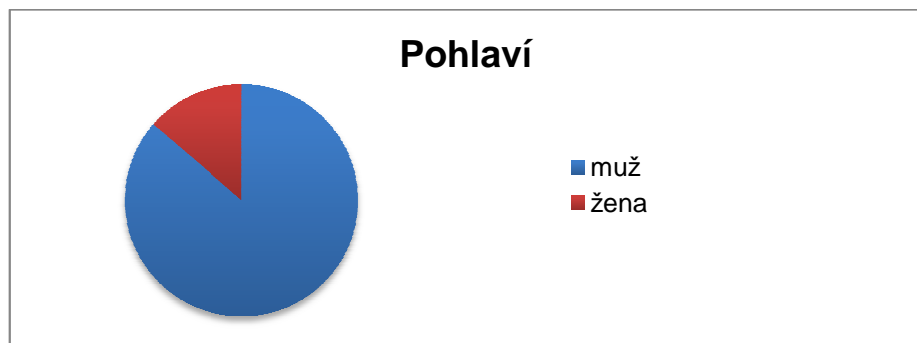
Třetí a zároveň poslední zasedání ZMO3 v rámci výzkumu proběhlo dne 23. 4. 2013. Oproti předchozím zasedáním se vymykalo tím, že kvůli projednání konkrétního tématu se dostavilo z celkového počtu 10 návštěvníků osm příležitostních a dva pravidelní. Téma, které přilákalo větší pozornost veřejnosti, bylo převedení bazénu v Kozinově ulici do trvalé správy Městského obvodu Plzeň 3.

8.1.2.1 Výsledky šetření

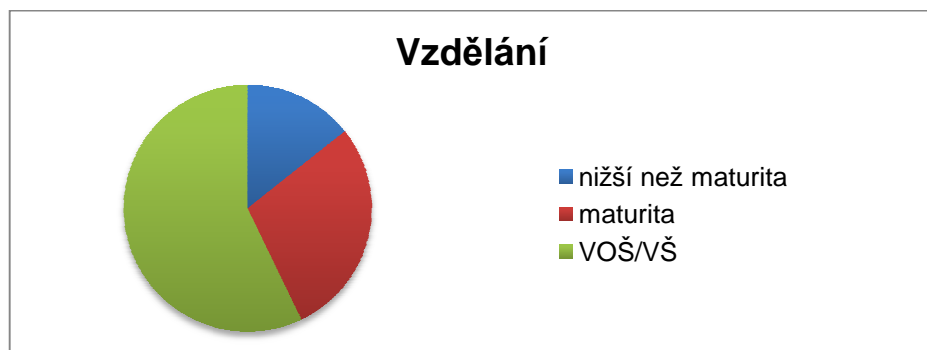
V případě Zastupitelstva městského obvodu Plzeň 3 pochází návštěvníci ze tří přibližně stejně velkých věkových kategorií. Nejvíce, 36 % pochází z věkové kategorie 41-65 let. Shodně po 32 % pak dochází návštěvníci z věkových kategorií 27-40 let a více než 65 let. Z kategorií méně než 18 let a 19-26 let nedorazil žádný návštěvník.

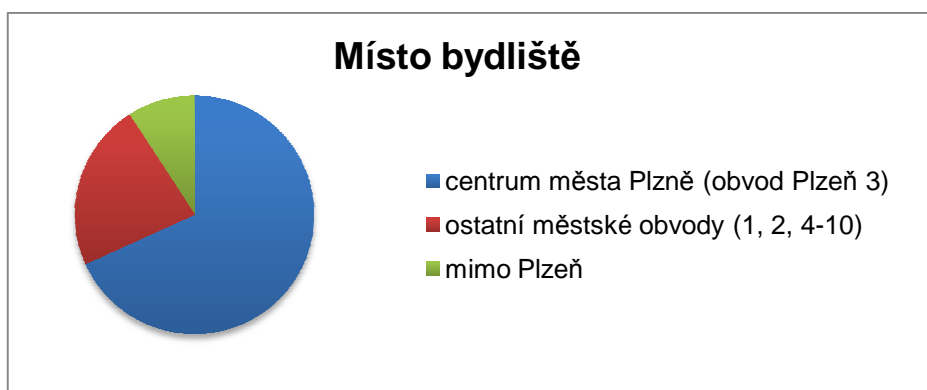
Z výzkumu vyplývá, že muži navštěvují zasedání ZMO3 výrazně častěji, než ženy. Konkrétně vychází, že 86 % z návštěvníků jsou muži a 14 % ženy.

Zasedání ZMO3 se účastní nejčastěji vysokoškolsky vzdělaní lidé. Tvoří 57 % z celkové návštěvnosti. Méně, 29 % tvoří návštěvníci s maturitou. Zbýlých 14 % pak lidé s nižším, než maturitním vzděláním.

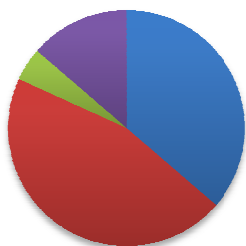

Nejvíce návštěvníků dojíždí na zasedání ZMO3 z centra města. Jedná se o 68 % návštěvníků. Méně, 23 % návštěvníků dochází z ostatních městských obvodů. Nejméně dojíždí na zasedání mimoplzeňští návštěvníci. Konkrétně tvoří 9 %.

Nejvíce návštěvníků uvádí, že dochází na zasedání ZMO3 pravidelně. Pravidelní návštěvníci tvoří 45 % z celkové návštěvnosti. 36 % návštěvníků se na zasedání dostavilo kvůli konkrétnímu tématu. 5 % návštěvníků zde bylo přítomno z pracovních důvodů. Nutno podotknout, že do této kategorie nejsou řazeni novináři. Posledních 14 % k návštěvnosti přiměly jiné, než uvedené důvody.

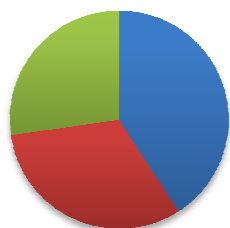
Proč jste se dnes dostavil/dostavila na jednání zastupitelstva?

- na programu jednání zastupitelstva se dnes projednává téma, které se mě přímo týká
- na jednání zastupitelstva se snažím docházet pravidelně
- jsem zde z pracovních důvodů
- jiné

41 % návštěvníků se na zasedání zastupitelstva snaží docházet pravidelně. 32 % dochází na zasedání několikrát do roka a zbylých 27 % se zasedání účastní pouze výjimečně.

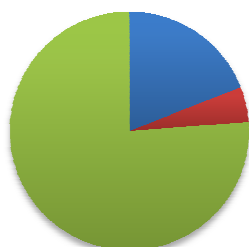
Jak často navštěvujete jednání tohoto typu zastupitelstva?

- je-li to možné, docházím na všechna jednání
- několikrát do roka
- pouze výjimečně

19 % návštěvníků hledá informaci o tom, kdy se koná zasedání ZMO3, na internetu, 5 % na vývěsní desce a 76 % návštěvníků jinak.

Jak jste se dozvěděl/a o termínu dnešního jednání zastupitelstva?

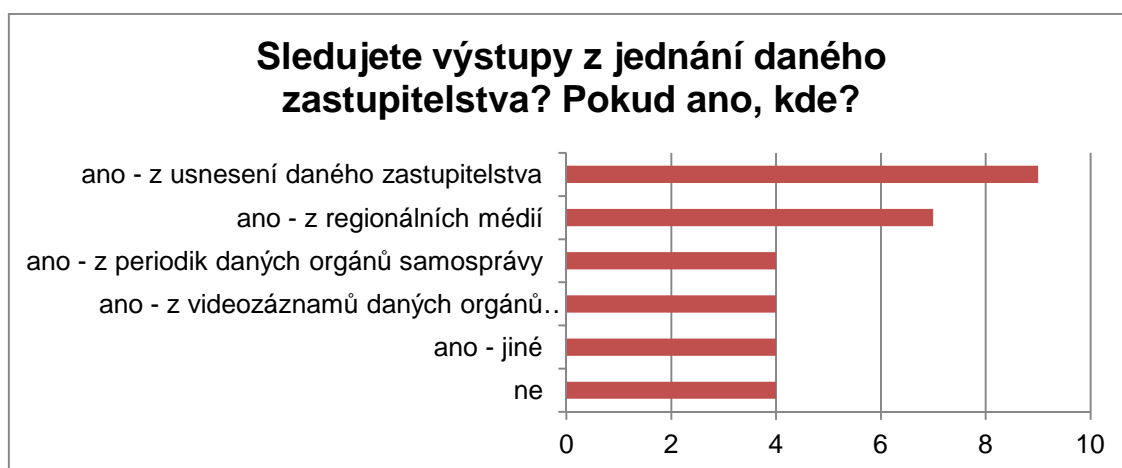

- z internetového portálu daného orgánu samosprávy
- na vývěsní desce daného orgánu samosprávy
- jiné

Předem si program jednání ZMO3 dohledává 52 % návštěvníků. Zbylých 48 % pak s informací o programu jednání na zasedání nepřichází.

Informace o tom, co se na jednání probíralo, si zpětně návštěvníci dohledávají v různých zdrojích. 41 % z nich studuje usnesení zastupitelstva, 32 % regionální média, shodně po 18 % čerpá informace z periodik ZM03 (*zpravodaj, který městský obvod Plzeň 3 vydává, se nazývá Trojka – pozn. aut.*), videozáznamů z jednání, a jinak. 18 % osob také uvedlo, že informace zpětně nevyhledávají.

8.1.3 Zastupitelstvo Plzeňského kraje

První zasedání ZPK, kterého jsme se za účelem výzkumu zúčastnili, proběhlo 10. 9. 2012. Na programu se nenacházel žádný bod, který by přivolał větší pozornost veřejnosti a médií. Tento den se z řad veřejnosti dostavili na zasedání zastupitelstva dva lidé. Jeden pravidelný a jeden příležitostní návštěvník.

Druhé zasedání ZPK se konalo 19. 11. 2012 a jednalo se o ustavující zasedání nového ZPK po krajských volbách. Zasedání zastupitelstva se

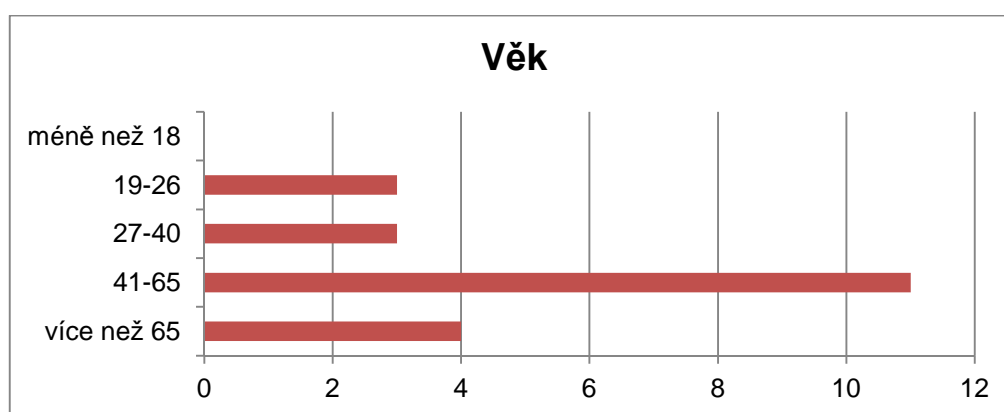
zúčastnilo minimálně dvanáct lidí z řad veřejnosti. Na tomto zasedání nebylo v našich možnostech vzhledem k přeplnění sálu zaměstnanci a novináři postihnout všechnu veřejnost. Věříme však, že přesný počet návštěvníků není třeba pro tuto analýzu znát, jelikož téma a důvod návštěvy byly nestandardní a většina návštěvníků přišla ze stejného důvodu. Pravidelných návštěvníků přišlo pět, zbylých osm bylo příležitostních.

Třetí zasedání se konalo 17. 12. 2012. Na toto zasedání se dostavili dva lidé z řad veřejnosti. Oba byli pravidelní návštěvníci zasedání. Na programu jednání se nenacházel žádný bod, který by přivolal zájem veřejnosti.

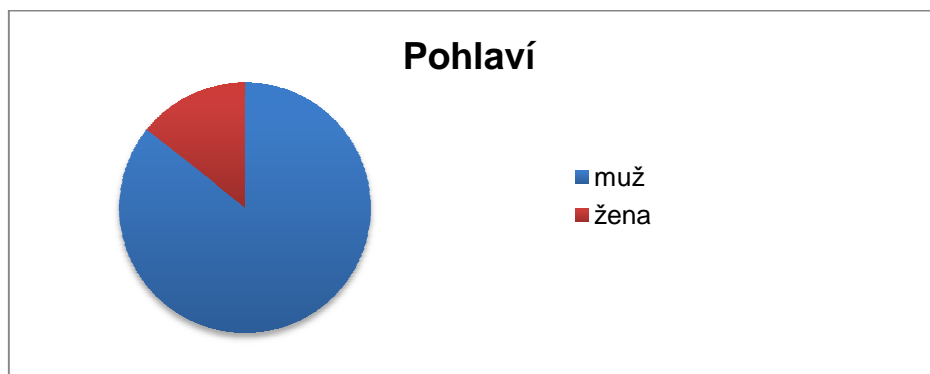
Čtvrté a z hlediska výzkumu poslední zasedání ZPK se konalo 4. 3. 2013. Na jeho programu se nacházel kontroverzní bod vypsání veřejné soutěže o poskytnutí půjčky až do výše půl miliardy korun Plzeňskému kraji. Na zastupitelstvo se dostavilo pět návštěvníků z veřejnosti. Všichni opět pravidelní návštěvníci.

8.1.3.1 Výsledky šetření

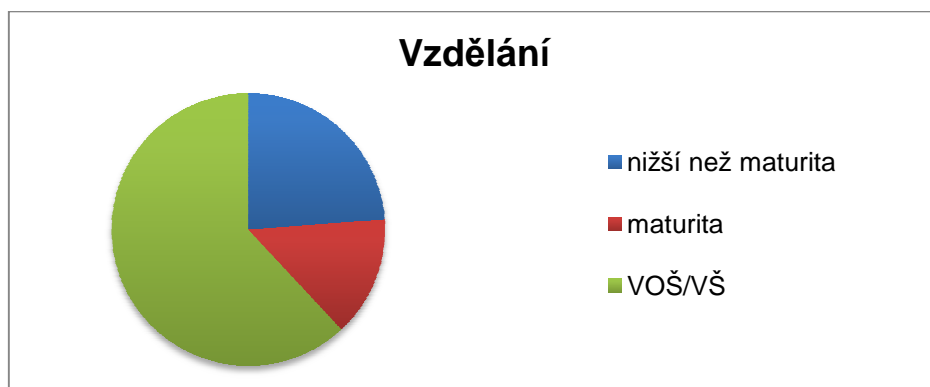
Dle výsledků šetření převažuje mezi návštěvníky věková kategorie 41-65 let. Tvoří více než polovinu z celkové návštěvnosti – 53 %. Z věkové kategorie méně než 18 nebyl přítomen žádný návštěvník. Z kategorie 19-26 a 27-40 se dostavilo shodně po 14 % návštěvníků. Z kategorie více než 65 pak 19 %.

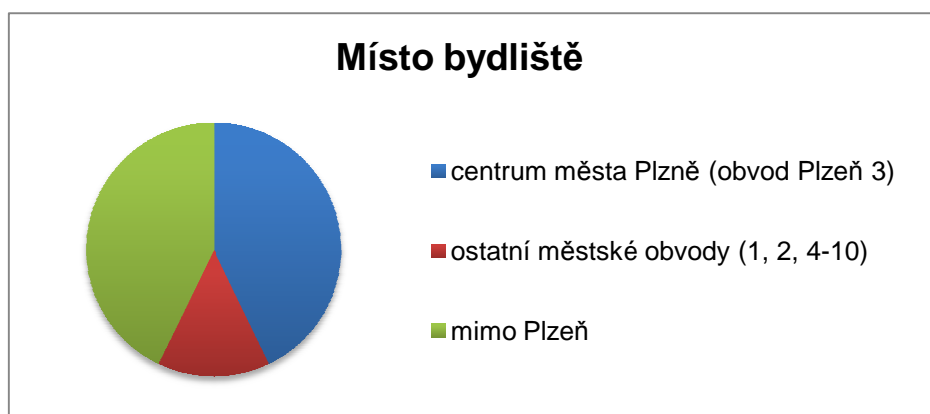
Z výzkumu vyplývá, že muži navštěvují zasedání ZPK výrazně častěji, než ženy. Konkrétně vychází, že 86 % z návštěvníků jsou muži a 14 % ženy.

Zasedání ZPK se účastní nejčastěji vysokoškolsky vzdělaní lidé. Tvoří 62 % z celkové návštěvnosti. 14 % tvoří návštěvníci s maturitou a zbylých 24 % pak lidé s nižším, než maturitním vzděláním.

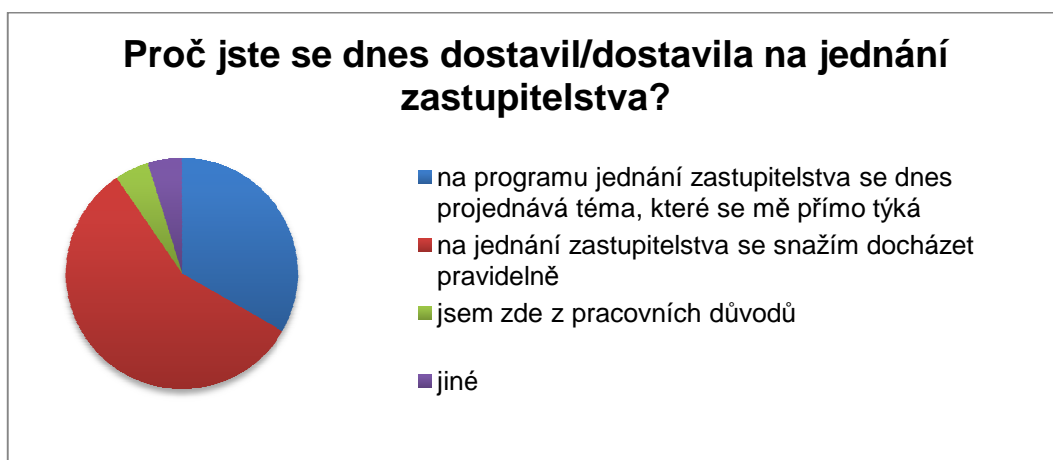

Shodně po 43 % přijíždějí návštěvníci z oblastí mimo Plzeň a ze samotného centra města. Na ostatní městské obvody připadá 14 %.

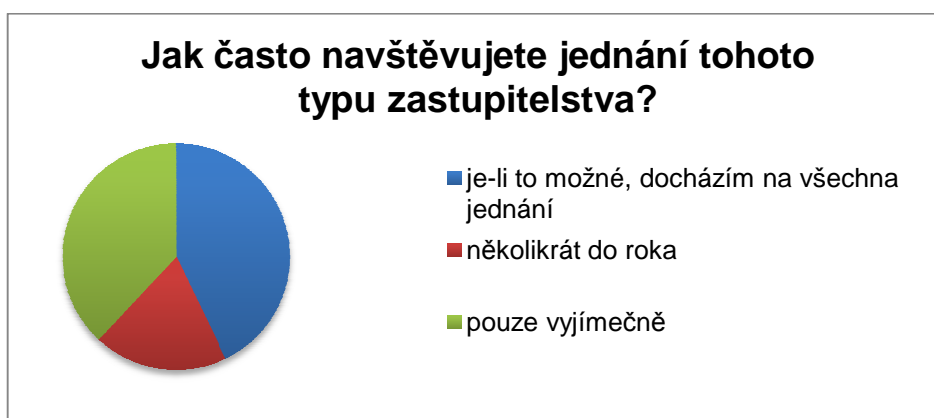

Většina návštěvníků přiznala, že na zasedání ZPK se snaží docházet pravidelně. Celkem se jedná o 57 %. 33 % návštěvníků na zasedání přišlo, protože bylo projednáváno téma, které se jich osobně týká. 5 % návštěvníků

zde bylo z pracovních důvodů. Nutno podotknout, že do této kategorie nejsou řazeni novináři. Shodných 5 % k návštěvnosti přiměly důvody jiné.

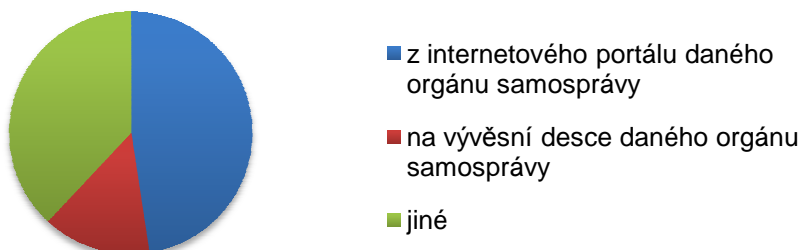

43 % návštěvníků uvedlo, že se na zasedání zastupitelstva snaží docházet pravidelně. 19 % návštěvníků na zasedání dochází několikrát do roka a 38 % se zasedání účastní pouze výjimečně.

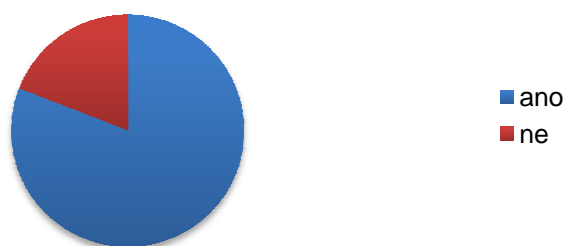
Téměř polovina návštěvníků (48 %) informaci o termínu konání zastupitelstva hledá na internetu. 14 % návštěvníků tuto informaci získává z vývěsní desky a 38 % návštěvníků jinou cestou.

Jak jste se dozvěděl/a o termínu dnešního jednání zastupitelstva?

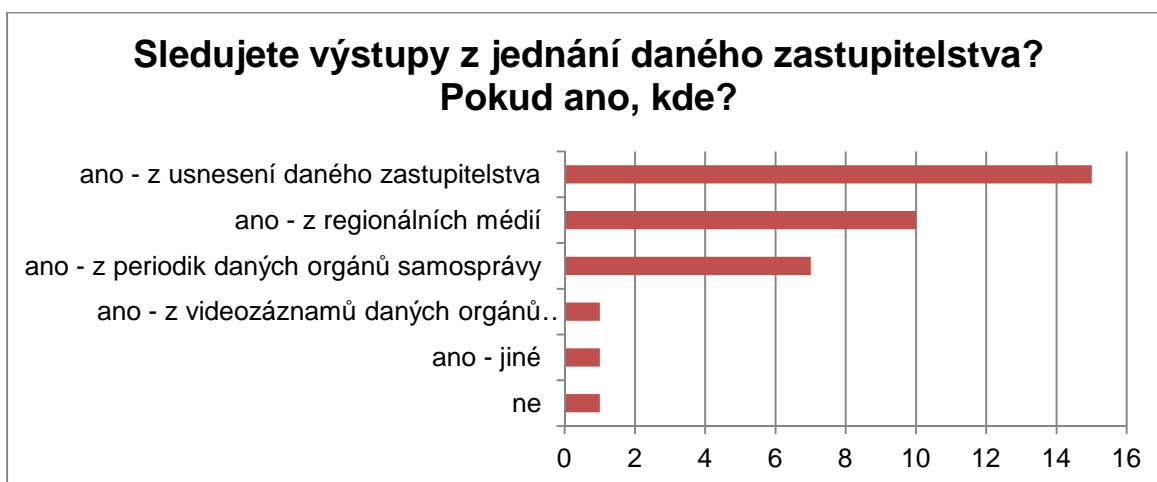

Předem si program jednání ZPK dohledává 81 % návštěvníků. Zbýlých 19 % pak s informací o programu jednání na zasedání nepřichází.

Dohledáváte si předem program jednání daného zastupitelstva?

Informace o tom, co se na jednání probíralo, si zpětně návštěvníci dohledávají v různých zdrojích. 71 % z nich studuje usnesení zastupitelstva, 48 % regionální média, 33 % periodika ZPK (*časopis, který Plzeňský kraj vydává, se nazývá Plzeňský kraj – pozn. aut.*). Shodně po pěti procentech pak návštěvníci sledují videozáznamy jednání, informace dohledávají jinak či vůbec.

8.2 Sledování online přenosů zasedání zastupitelstev

Další možností, jak může občan města Plzně sledovat zasedání jednotlivých zastupitelstev, je sledování online přenosů. Tuto službu na svých internetových stránkách nabízí všechna tři zastupitelstva, kterým se tato práce věnuje. Dle našeho názoru je tato služba velice přínosná. Pomáhá totiž občanům, kteří se nemohou účastnit zasedání osobně, ať už je to z pracovních či jiných důvodů, sledovat, co se na zasedání projednává, aniž by museli být v sále osobně přítomni. Všechny tři servery navíc nabízí archiv videopřenosů, kde se nachází záznamy z několika již proběhlých zastupitelstev. ZMP slibuje archiv tří posledních zasedání, ZMO3 dvou posledních zasedání a ZPK má archiv zasedání všech zastupitelstev v posledních dvou volebních obdobích (v současnosti tedy archiv obsahuje 26 videí). Na přenosy je vždy možno se dostat přes internetové stránky jednotlivých orgánů samosprávy¹⁵⁷.

Dle statistik sledovanosti online přenosů ZMP za měsíce listopad 2012, prosinec 2012 a leden 2013, které tvoří přílohy 8 až 10, vyplývá, že největší sledovanost videopřenosů je vždy v den, kdy se zastupitelstvo koná. V tu dobu se počet online návštěvníků zvedá z minima na několik set. V listopadu se počet návštěv pohyboval kolem 300. V prosinci byla pozorovatelná podobná

¹⁵⁷ Plzeň v kostce: *Jednání zastupitelstva města Plzně*, dostupné na: http://plzenvkostce.cz/index.php?kat=50_zastupitelstvo, 6. 3. 2013.

Městský obvod Plzeň 3: *Online přenos*, dostupné na: <http://umo3.plzen.eu/multimedia/zastupitelstvo-videoprenosy/online-prenos/>, 6. 3. 2013.

Plzeňský kraj: *On-line přenos a videoarchiv zasedání Zastupitelstva Plzeňského kraje*, dostupné na: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/node/25413?sekce=verejna-sprava>, 6. 3. 2013.

návštěvnost. V lednu pak hodnoty výrazně vzrostly a dosahovaly téměř 700¹⁵⁸. Tento výkyv dle našeho názoru způsobilo proběhlé místní referendum, protože právě na tomto zasedání mělo být rozhodnuto, jak se bude dále postupovat při řešení vzniklé situace. Zvýšená aktivita je patrná i v den následující po zasedání, přestože již hodnoty v den zasedání nedosahuje.

Jinak je tomu v případě ZMO3. Zde je návštěvnost je sice nárazová, ovšem neváže se vždy pouze na termín zastupitelstva. Dle poskytnutých dat vyplývá, že se návštěvnost v den zasedání zastupitelstva pohybuje kolem hodnoty 200¹⁵⁹. Statistika sledovanosti videopřenosů ZMO3 za období listopad 2012 až únor 2013 tvoří přílohu č. 11.

Co se týče videopřenosů zasedání ZPK, zde se hodnoty pohybují také v řádech několika set. Liší se dle jednotlivých zasedání. V září online přenos zasedání zastupitelstva sledovalo 169 lidí. V listopadu se konalo ustavující zasedání nově zvoleného Zastupitelstva Plzeňského kraje a to sledovalo 354 lidí. V prosinci již byla sledovanost nižší. Dosahovala hodnot 253 návštěv. V březnu byl počet online sledování nejvyšší a to 379 návštěv v den konání zasedání zastupitelstva¹⁶⁰. Statistika sledovanosti videopřenosů ZPK za období září 2012 až březen 2013 tvoří přílohu č. 12.

¹⁵⁸ Data poskytla Správa informačních technologií města Plzně

¹⁵⁹ Data poskytla Správa informačních technologií města Plzně

¹⁶⁰ Data poskytl Odbor informatiky, Krajský úřad Plzeňského kraje

Závěr

Tato práce si kladla za cíl zjistit, jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými samosprávnými orgány, které mají v rámci decentralizace veřejné správy v České republice na starosti správu územních celků. Cílem bylo také zjistit, zda se občané, žijící na jejich území, zajímají o jejich činnost, zda navštěvují jejich zasedání, pokud ano, tak zda pravidelně apod. Hypotéza, se kterou jsme do psaní praktické části práce vstupovali, byla, že se občané o činnost zastupitelstev příliš nezajímají a že jednání zastupitelstev převážně nenavštěvují.

V teoretické části práce došlo k obecnému představení jednotlivých typů zastupitelstev. Na území České republiky existují tři typy zastupitelstev a to krajské, obecní (respektive městské) a ve statutárních městech i obvodní (respektive zastupitelstvo městské části). Na území města Plzně se nachází všechny tyto typy a tak je zde ideální prostředí pro pracování s nimi jak v teoretické, tak i v praktické části práce. Po popsání jednotlivých typů zastupitelstev, jejich pravomocí, postupu ustavování apod., došlo k jejich komparaci. Z té vyšlo, že všechny tři typy jsou si poměrně podobné. Jejich činnost vychází ze dvou zákonů – zákon o obcích pro městské a obvodní zastupitelstvo a zákon o krajích pro krajské zastupitelstvo. Stejně jsou u všech tří typů ustavována nově zvolená zastupitelstva. Stejně dochází ke schvalování rozpočtu, přijetí usnesení, shodná je i povinnost informovat o své činnosti. I organizační struktura je stejná – zastupitelstvo, z něj je volena rada složená z prvního představitele orgánu, náměstků a ostatních radních, jsou zřizovány výbory a komise. Platově vychází všechna zastupitelstva z jednoho nařízení vlády. Liší se například v tom, že informace o zasedání zastupitelstva kraje musí být zveřejněna dříve, než informace o zasedání zastupitelstva města či městského obvodu. Obvodní zastupitelstvo nemůže vydávat na rozdíl od zbývajících právní předpisy, nemůže také zakládat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky. Rozdíl spočívá i ve výlučných pravomocích. Například krajské zastupitelstvo jako jediné může podávat Poslanecké

sněmovně návrhy zákonů a Ústavnímu soudu návrhy na zrušení právních předpisů. Městské zastupitelstvo zase může zřizovat městskou policii.

Abychom mohli přejít k praktické části, která byla realizována formou sociologického výzkumu, bylo třeba představit si konkrétně zastupitelstva, se kterými se poté v závěrečné části práce pracovalo. Jak již bylo řečeno, v Plzni existují všechny tři typy zastupitelstev, které české zákony znají, konkrétně Zastupitelstvo města Plzně, Zastupitelstvo Plzeňského kraje a zastupitelstva městských obvodů. Pro náš výzkum jsme zvolili Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3. Rozhodli jsme se pro něj proto, že zahrnuje centrální městský obvod, jedná se o jakýsi slepenec několika katastrálních území a je tak nehomogenní a proto i více reprezentativní. V druhé části tedy došlo k představení všech typů, jejich složení, rad, výborů, komisí a dalších podstatných charakteristik.

Třetí část práce byl již popis samotného výzkumu. Ten byl prováděn odděleně ve výše zmíněných zastupitelstvech. Trval osm měsíců a to proto, že krajské a obvodní zastupitelstvo se schází jen několikrát do roka a bylo třeba každý typ zastupitelstva navštívit alespoň třikrát. Nejčastěji se schází městské zastupitelstvo a to minimálně jednou měsíčně. Jeho činnost je nejvíce sledována, čemuž odpovídá i návštěvnost. Méně se schází obvodní zastupitelstvo. Od zbylých dvou typů se liší tím, že na něj nedochází zástupci z řad médií. Poslední typ, krajské zastupitelstvo, se schází nejméně často. Harmonogram zasedání Zastupitelstva Plzeňského kraje byl v době konání výzkumu narušen a to tím, že v jeho průběhu zastupitelstvo prošlo novými volbami a tak i novým funkčním obdobím. Na ustavujícím zastupitelstvu byl zvýšený zájem veřejnosti patrný, na rozdíl od ostatních jednání.

Pokud bychom si chtěli odpovědět na otázku, zda se občané zajímají o činnost zastupitelstev působících na území města Plzně, došli bychom k závěru, že nejvíce se zajímají o činnost Zastupitelstva města Plzně. V průměru dochází na jedno zasedání 11 lidí z řad veřejnosti. Menší zájem je pak patrný v případě zasedání Zastupitelstva městského obvodu Plzeň 3. V průměru na něho dochází osm lidí z řad veřejnosti. Nejméně lidí se chodí

podívat na zasedání Zastupitelstva Plzeňského kraje. Průměrně tam přijdou tři návštěvníci. Výjimku tvořilo ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva, kam přišlo minimálně 12 návštěvníků z řad veřejnosti.

Dle našeho názoru je osobní návštěvnost zasedání zastupitelstev velmi nízká. Vysvětlujeme si to tím, že zasedání zastupitelstev města a kraje se koná v čase, kdy se většina občanů nachází v zaměstnání (začátek zasedání je ustaven na devátou, respektive desátou hodinu dopoledne). Takto stanovený začátek nemá Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3. To začíná své zasedání úderem druhé hodiny odpoledne. I zde je však návštěvnost velmi podobná.

Alternativou k osobnímu navštěvování zastupitelstev jsou online videopřenosy zasedání zastupitelstev a archivy těchto záznamů. V případě Zastupitelstva města Plzně je velmi dobře pozorovatelná zvýšená sledovanost v den konání zasedání. Zde dosahují nejvyšší hodnoty návštěv v den konání téměř 700. V případě Zastupitelstva městského obvodu Plzeň 3 je sledovanost průběžná, dochází k výkyvům, ale ty nejsou vždy ovlivněny pouze konáním zasedání. V den konání se počet návštěv pohybuje v hodnotách okolo 200. V případě Zastupitelstva Plzeňského kraje jsme měli k dispozici pouze data o sledovanosti ze dne konání zasedání zastupitelstva. V den nejvyšší sledovanosti počet návštěv dosáhl hodnot 379 návštěv. Ze získaných dat vyplývá, že počet respondentů, kteří si online přenosy pouští, není v případě Zastupitelstva města Plzně a Zastupitelstva Plzeňského kraje konstantní a mění se dle jednotlivých zasedání. Je velmi dobře patrné, že počty online návštěv mnohonásobně převyšují počty osobních návštěv. Pokud se tedy lidé o činnost zastupitelstev zajímají, preferují sledování online přenosů před osobní účastí na zasedání. Poměr téměř 700 online respondentů na téměř 170 000 obyvatel však nepovažujeme za dostatečný a tímto tedy můžeme naši hypotézu o tom, že se lidé o činnost zastupitelstev působících na území okresu Plzeň město příliš nezajímají a jejich informovanost o jejich činnosti není dobrá, považovat za dokázanou.

Vrátíme-li se k analýze dotazníků, zjistíme, že co se demografické struktury týče, o osobní návštěvu jednání zastupitelstva mají u všech tří typů zastupitelstev největší zájem muži ve věku 41-65 let většinou s vysokoškolským vzděláním. Další výstupy již zobecňovat nelze, protože se u jednotlivých typů liší a představíme si je tedy odděleně.

Na zasedání Zastupitelstva města Plzně dojíždí nejvíce lidé z jiných plzeňských obvodů, než je městský obvod Plzeň 3. Sestupně následuje právě městský obvod Plzeň 3 a nejméně na zasedání dojíždí mimoplzeňští návštěvníci. Nejvíce návštěvníků na jednání přichází kvůli určitému tématu. O něco méně jich dochází na zasedání pravidelně. Návštěvníci sem chodí také kvůli pracovním záležitostem a z jiných důvodů. Ti ale tvoří nejmenší část. Téměř polovina návštěvníků si informaci o termínu konání zasedání zastupitelstva dohledává na internetu, druhá necelá polovina pak jinou formou a jen minimum tak činí na vývěsní desce. Více než polovina návštěvníků si předem dohledá program jednání, než na jeho projednávání dorazí. Výstupy sledují lidé nejčastěji zprostředkované regionálními médii, velké množství také studuje usnesení zastupitelstva, část čte Radniční listy a informace také hledají návštěvníci jinak, sledováním videopřenosů zasedání, či je vůbec nehledají.

Co se týče zasedání Zastupitelstva městského obvodu Plzeň 3, na to dochází, jak by se dalo předpokládat, nejvíce návštěvníků z centrálního městského obvodu Plzeň 3. Většina návštěvníků dochází na zasedání pravidelně. Méně jich přichází kvůli určitému tématu. Nejméně pak pracovně či kvůli jiné záležitosti. V případě ZMO3 nepřevažuje počet návštěvníků, kteří by si informaci o termínu konání zasedání zastupitelstva dohledávali přes internet. Většina tak činí jinou, než touto cestou. Vývěsní desku Úřadu městského obvodu Plzeň 3 sleduje kvůli dohledávání termínu zasedání jen minimum návštěvníků. Polovina návštěvníků si předem dohledává program jednání, druhá polovina tak chodí na zasedání zastupitelstva bez této informace. Co se výstupů týče, nejvíce návštěvníci studují usnesení zastupitelstva, méně pak sledují regionální média, čtou „Trojku“, sledují videozáznamy zasedání, informace zjišťují jinak, či vůbec.

Posledním sledovaným zastupitelstvem bylo Zastupitelstvo Plzeňského kraje. Shodně, téměř polovina návštěvníků dojíždí na zasedání jak z centra města Plzně, tak z mimoplzeňských oblastí. Nejméně návštěvníků pochází z ostatních městských obvodů. Převažují pravidelní návštěvníci nad příležitostnými. Jen minimum lidí přichází z pracovních či jiných důvodů. Nejvíce návštěvníků vyhledává, stejně jako v případě Zastupitelstva města Plzně, informace o termínu zasedání zastupitelstva na internetu. Méně jinou formou a nejméně hledá tuto informaci na vývěsní desce krajského úřadu. Většina návštěvníků si předem dohledává program jednání zastupitelstva. Nejvíce lidí si výstupy ze zasedání dohledává v usneseních zastupitelstva. Méně pak v regionálních médiích, či v periodiku „Plzeňský kraj“. Minimum lidí sleduje videozáznamy, informace hledá jinak, či nehledá vůbec.

Seznam literatury a pramenů

Literatura

ČERMÁK, J. (2006): Kraj. In Valeš, L. a kol.: *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk.

MATES, P. (2004). K právu na informace v oblasti územních samosprávných celků. In: Grospič, J. (ed.), Vostrá, L. (ed.): *Reforma veřejné správy v teorii a praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk.

NETOLICKÝ, P. (2006a). Obec. In Valeš, L. a kol.: *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk.

NETOLICKÝ, P. (2006b). Statutární město – příklad města Plzně. In: Valeš, L. a kol.: *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk.

SCHUMPETER, J., A. (2004). *Kapitalismus, socialismus a demokracie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

Prameny

Internetové prameny

Český statistický úřad, dostupné na: www.czso.cz.

Městský obvod Plzeň 3, dostupné na: umo3.plzen.eu.

Město Plzeň, dostupné na: www.plzen.eu.

Plzeň v kostce, dostupné na: www.plzenvkostce.cz.

Plzeňský kraj, dostupné na: www.plzensky-kraj.cz.

Ostatní prameny

Jednací řád zastupitelstva města Plzně.

Jednací řád zastupitelstva Plzeňského kraje.

Nařízení vlády č. 375/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev.

Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 15/2011, Statut města.

Odbor informatiky, Krajský úřad Plzeňského kraje

Správa informačních technologií města Plzně

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České Republiky.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

Resumé

The work is focused on comparison of the self-government units operating in the city of Pilsen. There are three kinds of the units (the Municipality Council, District council Pilsen 3 and Pilsen Region Assembly) with only few differences in its functioning. However, we can recognize several differences, such as the sphere of activity, the number of members, some competences etc. After the comparison of the units in general terms, we introduce the specific councils.

In the hands-on research we aim to find out, whether the citizens of Pilsen attend meetings of these councils, and if so, why the people make so and we try to find out their common characteristics (gender, age, education etc.). The research suggests the Municipality Council is the most attended of the compared units, on the other hand the Pilsen Region Assembly is the least attended one. Among attenders generally men dominate (41-65 years old), mostly with a university degree. They arrive from both the center of Pilsen and other parts of the city, in the case of Pilsen region from other villages, too. We can recognize regular and occasional visitors. The results of the research differs in each kind of the unit, therefore making generalization is inappropriate.

Přílohy

Příloha č. 1: Odměna za výkon funkce člena zastupitelstva města, městského obvodu¹⁶¹

Měsíční odměny a příplatky poskytované členům zastupitelstev obcí, členům zastupitelstev městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy

Počet obyvatel obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, městské části hl. m. Prahy	Uvolnění členové zastupitelstva obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města a městské části hl. m. Prahy za výkon funkce (pevná složka)				Neuvolnění členové zastupitelstva obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města a městské části hl. m. Prahy za výkon funkce				Příplatek podle počtu obyvatel obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města a městské části hl. m. Prahy poskytovaný k odměnám					
	starosta, primátora		předsedy výboru, člen rady, předsedy komisí		starosta, primátora		předsedy výboru, člen rady, předsedy komisí		člen rady		předsedy výboru, člen rady, předsedy komisí		člen rady	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
do 1 000	26 054	18 880	13 773	12 202	8 259	8 674	5 503			1 064	836	542	266	171
nad 1 000 do 3 000								12 386 Kč + 185,20 Kč na každých 100 obyvatel nad 1 000 obyvatel	1 235	1 064	836	342	171	
nad 3 000 do 10 000								16 086 Kč + 68,90 Kč na každých 100 obyvatel nad 3 000 obyvatel	1 568	1 235	1 064	380	247	
nad 10 000 do 20 000								20 906 Kč + 47,60 Kč na každých 100 obyvatel nad 10 000 obyvatel	1 891	1 568	1 235	437	342	
nad 20 000 do 50 000								25 663 Kč + 21,50 Kč na každých 100 obyvatel nad 20 000 obyvatel	2 081	1 891	1 568	485	342	
nad 50 000 do 100 000								32 110 Kč + 7,70 Kč na každých 100 obyvatel nad 50 000 obyvatel	3 107	2 404	1 843	798	409	
statutární města a města nad 100 000								35 967 Kč + 6,60 Kč na každých 100 obyvatel nad 100 000 obyvatel	4 342	3 107	2 822	1 064	627	
statutární města Brno, Ostrava a Plzeň								40 734 Kč + 6,40 Kč na každých 100 obyvatel nad 100 000 obyvatel	4 969	4 342	3 107	1 539	779	

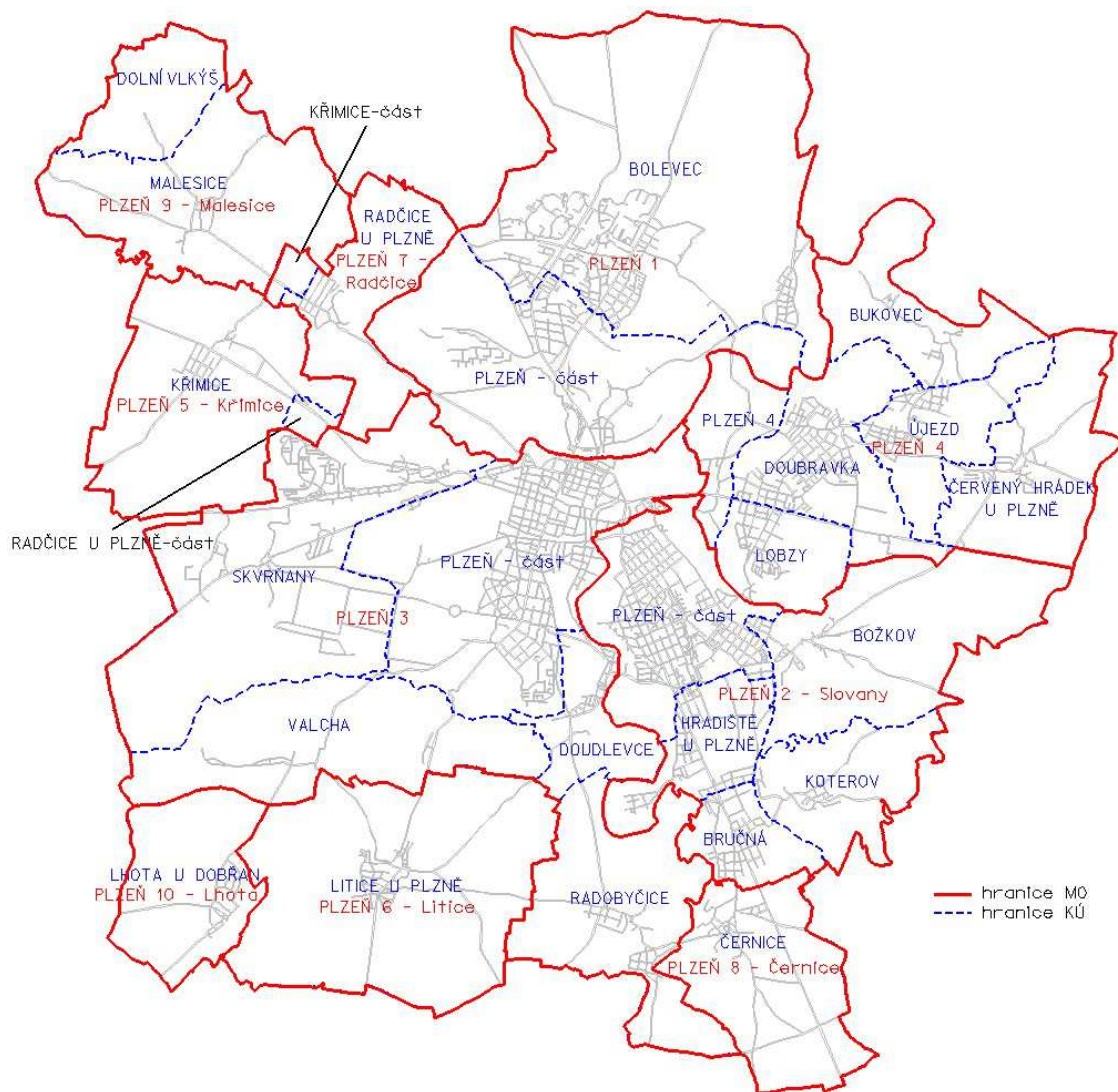
¹⁶¹ Zdroj: příloha č. 1 k nařízení vlády č. 375/2010

Měsíční odměny poskytované členům zastupitelstev krajů

Počet obyvatel kraj	Uvolnění členové zastupitelstva kraje za výkon funkce						Neuvolnění členové zastupitelstva kraje za výkon funkce					
	hejtmana	náměstků hejtmana	předsedy zvláštního orgánu	člena rady	předsedy výboru zastupitelstva nebo komise rady	hejtmana	náměstků hejtmana	předsedy zvláštního orgánu	člena rady	předsedy výboru zastupitelstva a nebo komise rady	člena výboru zastupitelstva, komise rady nebo zvláštního orgánu	člena zastupitelstva a
	odměna Kč měsíčně						odměna Kč měsíčně až do					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
do 600 000	77 055	69 968	63 099	56 231	52 317	9 985	9 073	8 465	7 980	7 600	5 520	3 439
do 900 000	83 296	76 314	69 331	62 482	57 703	10 650	9 681	9 272	8 588	8 227	6 128	4 171
nad 900 000	88 806	81 453	77 292	74 727	68 837	11 334	10 298	9 928	9 443	9 073	7 002	4 798

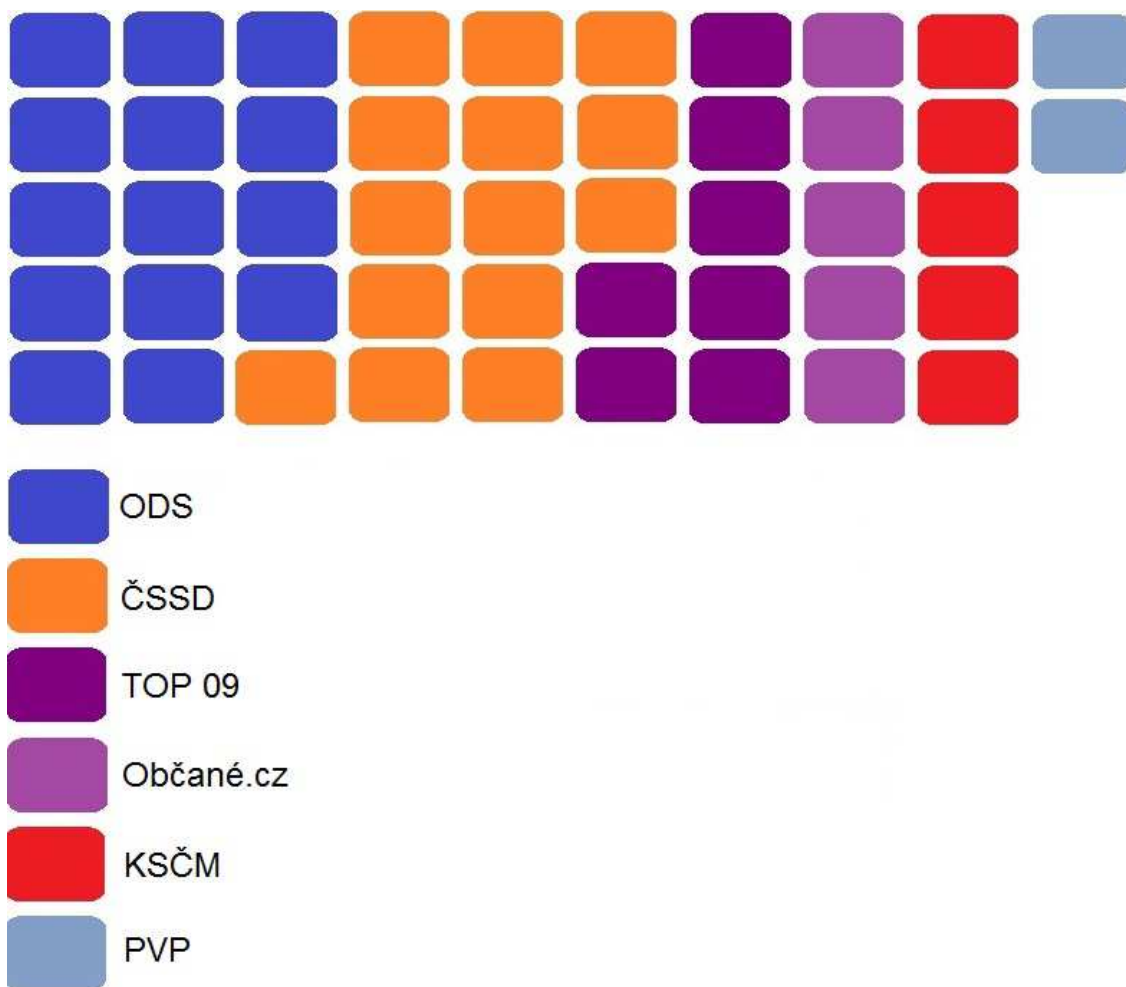
¹⁶² Zdroj: příloha č. 2 k nařízení vlády č. 375/2010

Příloha č. 3: Orientační mapa správních hranic městských obvodů v Plzni¹⁶³

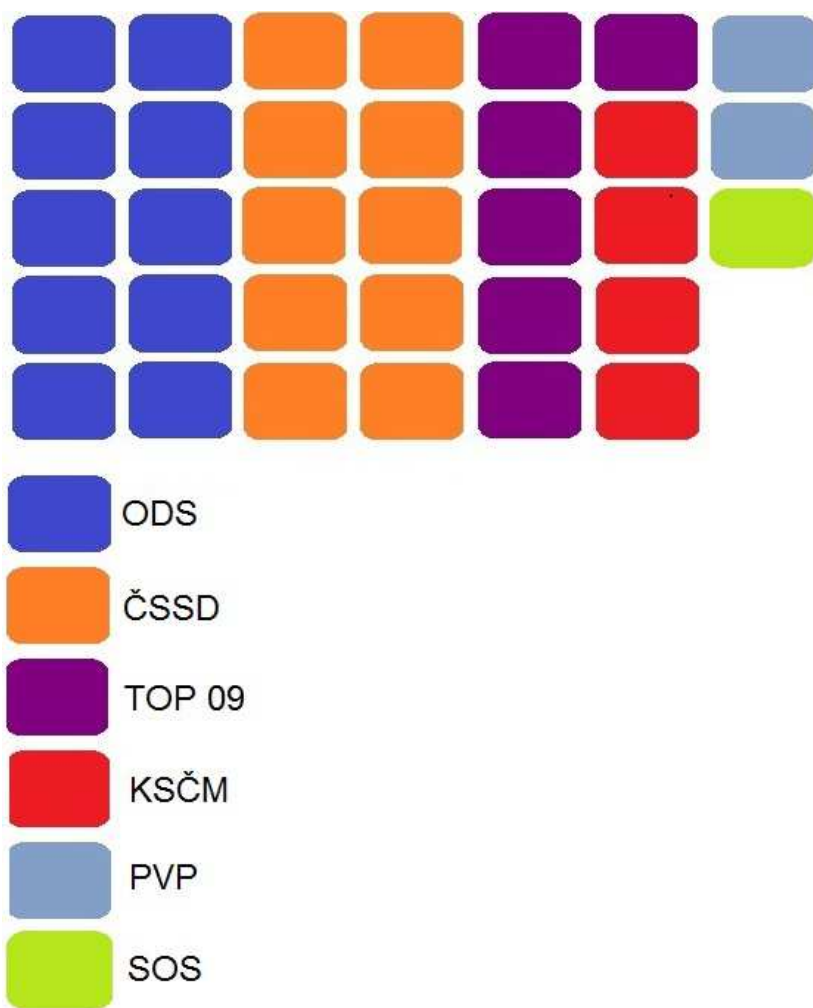
¹⁶³ Zdroj: příloha č. 8 k Statutu města Plzně

Příloha č. 4: Rozložení mandátů politických stran v ZMP k 4/2013¹⁶⁴

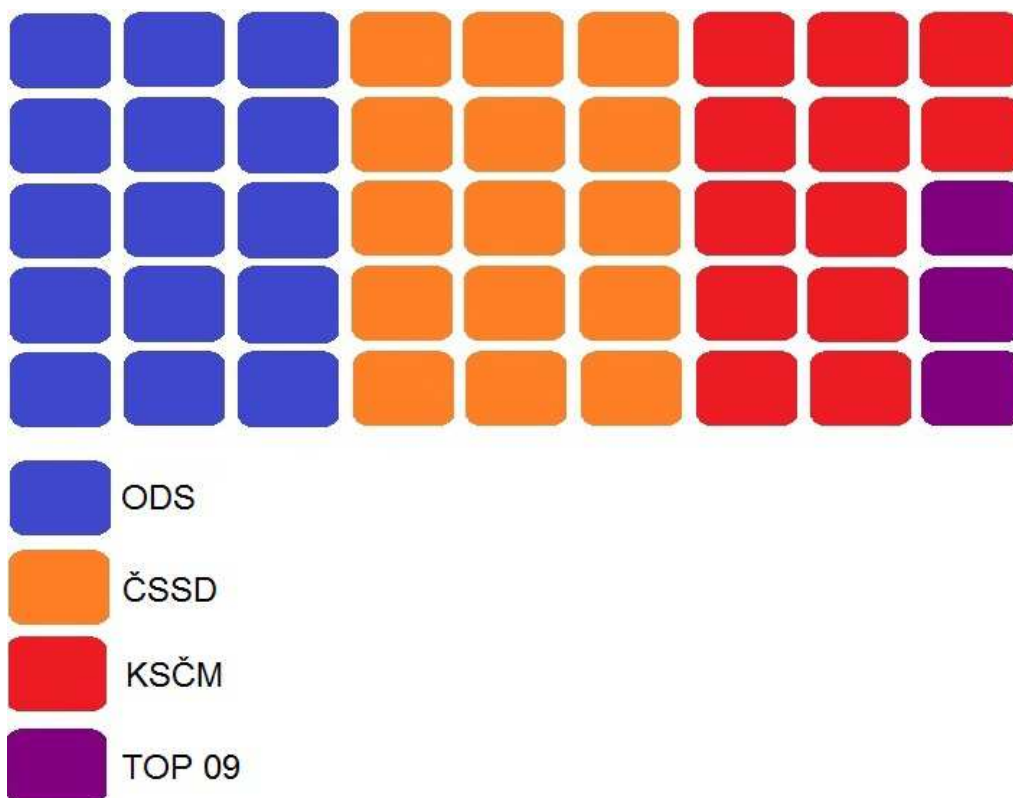
¹⁶⁴ Zdroj dat pro obrázek: *Zastupitelstvo města Plzně*, dostupné na: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta-plzne/zastupitelstvo-mesta-plzne.aspx>.

Příloha č. 5: Rozložení mandátů politických stran v ZMO3 k 4/2013¹⁶⁵

¹⁶⁵ Zdroj dat pro obrázek: *Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3*, dostupné na: <http://umo3.plzen.eu/predstavitele-a-organy-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu.aspx>.

Příloha č. 6: Rozložení mandátů politických stran v ZPK k 4/2013¹⁶⁶

¹⁶⁶ Zdroj dat pro obrázek: *Volené orgány Plzeňského kraje*, dostupné na: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/kategorie/volene-organy?sekce=obcan>.

Příloha č. 7: Dotazník pro návštěvníka jednání zastupitelstva

Dotazník pro návštěvníka jednání zastupitelstva
dotaznik.slouzi.pro.vyzkum.informovanosti.obcanu.o.cinnosti.zastupitelstev.pusobicich.na.uzemi.okresu.Plzen-mesto

Datum: _____

Typ zastupitelstva: obvod Plzeň 3 město Plzeň Plzeňský kraj

1) Demografická struktura:

a) věk:

- méně než 18 19-26 27-40
 41-65 více než 65

b) pohlaví:

- muž žena

c) vzdělání:

- nižší než maturita maturita VŠ/VOŠ

d) místo bydliště:

- centrum města Plzně (obvod Plzeň 3)
 ostatní městské obvody (obvody 1, 2, 4-10)
 mimo Plzeň

2) Proč jste se dnes dostavil/dostavila na jednání zastupitelstva?

- na programu jednání zastupitelstva se dnes projednává téma, které se mě přímo týká
 na jednání zastupitelstva se snažím docházet pravidelně
 jsem zde z pracovních důvodů: novinář jiné: _____
 jiné: _____

3) Jak často navštěvujete jednání tohoto zastupitelstva (= obvodní/městské/krajské)?

- je-li to možné, docházím na všechna jednání
 několikrát do roka
 pouze výjimečně

4) Jak jste se dozvěděl/dozvěděla o termínu dnešního jednání zastupitelstva?

- z internetového portálu daného orgánu samosprávy
 na vývěsní desce daného orgánu samosprávy
 jiné: _____

5) Dohledáváte si předem program jednání daného zastupitelstva?

- ano ne

6) Sledujete výstupy z jednání daného zastupitelstva? Pokud ano, kde?

- ano → kde?
 z usnesení daného zastupitelstva
 z regionálních médií
 z periodik daných orgánů samosprávy
 z videozáznamů jednání daného zastupitelstva
 jiné: _____
 ne

Děkuji Vám za spolupráci při realizaci výzkumu.

Jana Rybářová

Příloha č. 8: Statistika sledovanosti online přenosů ZMP za listopad 2012¹⁶⁷

http://front-publicstream.cz – http://fr...
front-publicstream.cz [DEFAU...

Návštěvnost z odkazujících stránek

1. 11. 2012 - 30. 11. 2012

▼ návštěvy – podíl v %: 17,80 %

Průzkumník

Používání webu

Návštěvy	Počet stránek na návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Procento nových návštěv	Míra opuštění	Unikátní události	Celkový počet událostí
433 Podíl z celku v %: 17,80 % (2 433)	0,00 Průměr webu: 0,00 (0,00 %)	00:51:20 Průměr webu: 00:31:06 (65,01 %)	17,55 % Průměr webu: 26,96 % (-34,90 %)	0,00 % Průměr webu: 0,00 % (0,00 %)	433 Podíl z celku v %: 17,80 % (2 433)	4 408 Podíl z celku v %: 15,65 % (28 160)

Zdroj	Návštěvy	Počet stránek na návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Procento nových návštěv	Míra opuštění	Unikátní události	Celkový počet událostí
1. plzenkostce.cz	433	0,00	00:51:20	17,55 %	0,00 %	433	4 408

Řádky 1–1 z 1

© 2012 Google

¹⁶⁷ Data poskytl Správa informačních technologií města Plzně

Příloha č. 9: Statistika sledovanosti online přenosů ZMP za prosinec 2012¹⁶⁸

http://front.publicstream.cz – http://fr...
front.publicstream.cz [DEFAU...]

Návštěvnost z odkazujících stránek

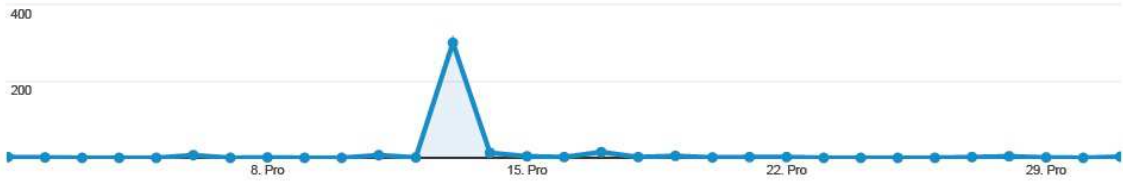
1. 12. 2012 - 31. 12. 2012

● návštěvy – podíl v %: 23,98 %

Průzkumník

Používání webu

● Návštěvy

Návštěvy	Počet stránek na návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Procento nových návštěv	Míra opuštění	Unikátní události	Celkový počet událostí
375 Podíl z celku v %: 23,98 % (1 564)	0,00 Průměr webu: 0,00 (0,00 %)	00:58:41 Průměr webu: 00:41:44 (40,61 %)	16,27 % Průměr webu: 22,06 % (-26,26 %)	0,00 % Průměr webu: 0,00 % (0,00 %)	375 Podíl z celku v %: 23,98 % (1 564)	3 533 Podíl z celku v %: 25,06 % (14 097)

Zdroj	Návštěvy	Počet stránek na návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Procento nových návštěv	Míra opuštění	Unikátní události	Celkový počet událostí
1. plzenkostece.cz	375	0,00	00:58:41	16,27 %	0,00 %	375	3 533

Řádky 1–1 z 1

© 2013 Google

¹⁶⁸ Data poskytl Správa informačních technologií města Plzně

Příloha č. 10: Statistika sledovanosti online přenosů ZMP za leden 2013¹⁶⁹

http://front.publicstream.cz - http://front.publicstream.cz
front.publicstream.cz [DEFAULT]

Návštěvnost z odkazujících stránek

1. 1. 2013 - 31. 1. 2013

● návštěvy – podíl v %: 45,27 %

Průzkumník

Používání webu

● Návštěvy

Návštěvy	Počet stránek na návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Procento nových návštěv	Míra opuštění	Unikátní události	Celkový počet událostí
790 Podíl z celku v %: 45,27 % (1 745)	0,00 Průměr webu: 0,00 (-100,00 %)	00:45:02 Průměr webu: 00:40:46 (10,47 %)	21,90 % Průměr webu: 26,25 % (-16,56 %)	0,00 % Průměr webu: 0,11 % (-100,00 %)	790 Podíl z celku v %: 45,27 % (1 745)	8 276 Podíl z celku v %: 51,60 % (16 038)

Zdroj	Návštěvy	Počet stránek na návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Procento nových návštěv	Míra opuštění	Unikátní události	Celkový počet událostí
1. plzenvkostce.cz	790	0,00	00:45:02	21,90 %	0,00 %	790	8 276

Řádky 1–1 z 1

© 2013 Google

¹⁶⁹ Data poskytl Správa informačních technologií města Plzně

Příloha č. 11: Statistika sledovanosti online přenosů ZMO3 za listopad 2012 až únor 2013¹⁷⁰

http://front.publicstream.cz - http://front.publicstream.cz
front.publicstream.cz [DEFAULT]

Návštěvnost z odkazujících stránek – umo3

1. 11. 2012 - 22. 2. 2013

▼ návštěvy – podíl v %: 13,10 %

Průzkumník

Používání webu

● Návštěvy

Návštěvy	Počet stránek na návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Procento nových návštěv	Míra opuštění	Unikátní události	Celkový počet událostí
984 Podíl z celku v %: 13,10 % (7 514)	0,00 Průměr webu: 0,00 (-100,00 %)	00:57:01 Průměr webu: 00:37:16 (52,97 %)	19,61 % Průměr webu: 24,49 % (-19,90 %)	0,00 % Průměr webu: 0,03 % (-100,00 %)	984 Podíl z celku v %: 13,10 % (7 514)	5 410 Podíl z celku v %: 7,42 % (72 927)

Zdroj	Návštěvy	Počet stránek na návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Procento nových návštěv	Míra opuštění	Unikátní události	Celkový počet událostí
1. plzen.eu	984	0,00	00:57:01	19,61 %	0,00 %	984	5 410

Řádky 1-1 z 1

© 2013 Google

¹⁷⁰ Data poskytl Správa informačních technologií města Plzně

Příloha č. 12: Statistika sledovanosti online přenosů ZPK v průběhu zasedání za období září 2012 – březen 2013¹⁷¹

datum	počet online přenosů
10. září 2012	169
19. listopadu 2012	354
17. prosince 2012	253
4. března 2013	379

¹⁷¹ Data poskytl Odbor informatiky, Krajský úřad Plzeňského kraje